bytyn dunja prulьtarlarь, birlaşinz

QЬZЬL ØZBEKISTAN

1924 jьl 5 inci dekəbir ajьdan başlab cьqdь

ajrьm bahasь hər çajda 5 tijin.

əzbekistan mərkəzii fьrqomь, əzbekistan mərkəzii ьçraqomь və əzbekistan mərkəzii kəsəbələr şorasьnьŋ fikir tarqatucьsь.

abuna bahasь:							
1 ajoqa		3 ajoqa		6 ajoqa		1 jьloqa	
s.	t.	s.	t.	s.	t.	s.	t.
1	10	3	30	6	50	12	—

ədrislər: вaşqarma

taşkənt erçər kecəsi 25.

tilifonlər: məs'yl myhərrir—11-39. ymymii — — — —83.

№ 284 (1789) pəjşənвə, 4 nci dekəвir 1930-jьl № 284 (2789)

مۇعەللىملەر ئىشچىلەر قاتارىدا تەئمىنلەندىلەر

ئۆزبېكىستان خەلق كومىسسەرلەرى شوراسى مەعارىف كومىسسەرلىگىگە، موعەللىملەرنى ئازۇق-ئاۋقات بىلەن تەئمىنلەش ئىشىنى تەشكىل قىلىشنى ئابرىم ئەهەمىيەت بېرىب، ئىمتىنقاق خەلق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ. موعەللىملەرنى بۇ بابدا رابونچىلار قاتارىغا قويىش توغرىسىدا قارارىنى ھەرھال ھەمەلگە ئاشىرىشنى تەكلىف قىلدى. بوندان كېيىن موعەللىملەر ھەر ئاينى بېرىنچى تەۋبەتدە ئۇ رابونچىلار ئۇچۇن بېلگىلەنگەن نورما بويىچە ئالادىلار. س.ر.ق. ئىدارەسى تاشكەنتدە موعەللىملەر ئۇچۇن تېز-دەن 4 تە مەخسوس دوكەن ئاچىشقا كىرىشەدى.

PAXTANЬ BYTYN TAPŞЬRЬŞ BILƏN MƏMLƏKƏT MUDAFAASЬNЬ KYCƏJTIRƏMIZ

tapşьrьlmaqan paxaanьŋ hər pyti ycyn əqəlli 24 som, ekilməj qalqan hər hektər ycyn 62.5 som çərimə tələtiş kerək

Muştumzor və opportunьstlaroqa paxtanь sərənçamlaşnь вuzuşьoqa jol qojmajaçaqmьz

پاختا تاپشىرىشنىڭ سوڭغى مۇددەتلەرى

ھۆكۈمەتنىڭ بۇ حاقداغى دىرىكتىفى ھىچ سوزسىز عەمەلگە ئاشىرىلسىن

1930نچى يىل كونتىرەكتەتسىيە قىلىنغان پاختائۆنۈمىنى ئۆز ۋاقتىدا تاپشىرماغانلىق ئۈچۈن جەزا چارالارى توغرىسىدا

ئۆزبېكىستان سوسىيال شورالار جۇمھورىيەتى مەركەزى ئىجراقومى وە خالق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ قارارى

1930نچى يىل، 1نچى دېكەبر سان 208

ئۆزبېكىستان مەركەزى ئىجراقومى وە خەلق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ پاختا تېرىمى حاقىدا 1930نچى يىل 19نچى ئۆكتەبىردە چىقارغان 194نچى سان قارارىدا دەلەدەن پاختالارنى تېرىب ئالىش ئۈچۈن مەحكەم مۇددەتلەر بېلگىلەنگەن ئېدى. لېكىن شۇ قارارغا قاراماسدان، يەككە وە كولېكتىف سېكتورلەردەگى بەعزى بىر پاختاكار دېيقانلار تامانىدان بۇ دىرېكتىف تۆگەل رەۋىشدە بەجەرىلمەدى. شۇنىڭ نەتىجەسىدە پاختانى دەولەتكە تاپشىرىش مۇددەتلەرى بۇزۇلدى.

شۇ بىلەن بىرگە، پاختانىڭ باتىب قالىشى وە ئۇنىڭ بىلەن ساۋدا قىلىشقا قارشى كۈرەش چارالارى توغرىسىدا مەركەزى ئىجراقوم وە خەلق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ 1930-نچى يىل 16نچى نويەبىردە چىقارغان 205نچى سانلى قارارى بولماسدان، مەھەللى دەولەت وە جاماعات تەشكىلاتلارى مەنە شۇ تەدبىرلەرنى عەمەلگە ئاشىرىشقا كېرەكى ۋاقتىدا قادار يېتەرلىك ئەھمىيەت بېرمەدىلەر. شۇنىڭ نەتىجەسىدە بازارلاردا پاختا بىلەن ساۋدا قىلىشلار وە پاختاكار خوجالىقلاردا پاختانىڭ باتىب قالىشى كۆرىنمەكتەدىر.

بۇتۇن پاختا ئۆنۈمىنى وە ھەر حالدا پاختاكارلاردان كونترەكتەتسىيە قىلىنغان مىقداردان كەم بولماغان مىقداردا پاختانى دەولەتكە تاپشىرىشنى تەئمىنلەش ماقسادىدا، بەلكە ئۇنى ساتىب ئالىش ئىشىنى تېزلەتىش ئۈچۈن ئۆزبېكىستان مەركەزى ئىجراقومى وە خەلق كومىسسەرلەر شوراسى قارار قىلادىلار:

1. مەھنەت وە مۇدافەعە شوراسىنىڭ 1930نچى يىل بېرىنچى سېنتەبىردەگى 250نچى سان «1930نچى يىل پاختا ئۆنۈمىنى يىغىب ئالىش توغرىسىداغى» قارارىغا مۇۋافىق ئابرىم كۆرىپىەلەر وە سېكتورلەر بويىنچا پاختاكارلارنىڭ بۇتۇن پاختا ئۆنۈمىنى تاپشىرىشلەرى ئۈچۈن قويىداغى ئېڭ سوڭغى مۇددەتلەر بېلگىلەنسىن:

ئا) باي - مۇشتۇمزورلار گورۇپپەلەرى ئۈچۈن 1930نچى يىل بېرىنچى دېكەبر.

ب) سوفخوزلار وە كولخوزلار ئۈچۈن 1930نچى يىل 15-نچى دېكەبر.

ۋ) باشقا پاختاكار گورۇپپەلەر ئۈچۈن 1931نچى يىل بېرىنچى يەنوەر.

2. بۇتۇن پاختا ئۆنۈمىنى تاپشىرىشدا ئۈشبۇ قارارنىڭ بېرىنچى ماددەسى بىلەن بېلگىلەنگەن ئېڭ سوڭغى مۇددەتلەرنىڭ بەجەرىلىشىنى تەئمىنلەش ماقسادىدا، بۇتۇن رابون كوپېرەتىف سايۇزلارىغا دەررەۋ ئابرىم پاختاكارلار، كولخوزلار وە سوفخوزلارنىڭ پاختا تاپشىرىشنى بەجەرىش دەرەجەلەرىنى تېكشىرىش ئىشىدە كونتىرولنى تەكلىف قىلىش زەرۇر تاپىلسىن. بۇتۇن قىشلاق شورالارى، قىشلاقنىڭ تېكشىرو كومىسسىيەلەرى رابون پاختا كوپېرەتسىيەسىنىڭ ئۆزىگە يۈكلەنىلگەن تېكشىرىش ۋەزىفەلەرنى ئۆز ۋاقتىدا وە ئۇختا قىلىب بەجەرىشى ئۈچۈن ئۇنغا ھەر تامانىدان ياردام قىلىشقا مەجبۇر ئېتىلسىنلەر.

3. پاختا كوپېرەتسىيەسىنىڭ ئىدارالارى مۇشتۇمزور - باي خوجالىقلارنىڭ پاختا تاپشىرىش مەجبۇرىيەتلەرنى بەجەرىش دەرەجەسىنى ئۆزلەرى تامانىدان تېزلىكدەن ھالا-ھىدا روۋىخەت يوينىچا بېرىنچى دېكەبرگە تېكشىرىب چىقادىلار. بەو خوجالىقلارنىڭ ئۆز مەجبۇرىيەتلەرنى كورسەتىلگەن مۇددەتكە تۆگەل رەۋىشدە بەجەرىب بولماغانلىقلارى ئا...

4. پاختا تاپشىرىش مەجبۇرىيەتلەرنى 1930نچى يىلنىڭ بېرىنچى دېكەبرىگە 90 پەرەسەنتىدەن كەم بەجەرگەن ھەممە گورۇپپەدەگى پاختاكار خوجالىقلارغا نىسبەتەن وە شۇ جۇملەدەن سوفخوز وە كولخوزلارغا نىسبەتەن قويىداغى چارالار كورىلسىن:

ئا) ئۆز پاختا سايۇزغا وە ئۇنىڭ مەحەللى ئىدارالارى ئا پاختاكارلارنىڭ بوقارارىدا كورسەتىلگەن كەتېكوريەسىگە نىسبەتەن ئۇلارنى غاللا وە سەناعەت ماللارى بىلەن تەئمىنلەشدە حوكومەت تامانىدان قويىلغان چەكلەشلەرنى قوللانىشقا تەكلىف قىلىنسىن.

ب) ئابرىم پاختاكارلارنىڭ وە ئاينىقسا كەمبەغەل خوجالىقلار وە كولخوزلارنىڭ پاختانى تاپشىرىش شورعەتلەرنىڭ بوش بولىشىغا پاختانى تېرىش وە پاختانى خاۋىل چاي-لارغا يېتكەزىش ئىشىدە ئىشچى كۆچلەرى يېتىشمەگەنلىكى سەبەب بولسا، بو حالدا ئۇلارغا جەماعەت ياردامى (ھەشەر وە باشقا شۇ سەكەرلەر) تەشكىل قىلىنسىن.

ۋ) پاختانى تاپشىرىش دەرەجەسىنى تېكشىرگەن ۋاقتىدا، ئابرىم پاختاكارلارنىڭ ھەر تامانىدان بېرىلگەن خوجالىق ياردامىلارىغا قاراماسدان، پاختا تاپشىرىش مەجبۇرىيەتىنى ئۈشبۇ قارارنىڭ بېرىنچى ماددەسىدا كورسەتىلگەن مۇددەتلەردە بەجەرمەگەنلىكى مەعلوم بولسا، بو حالدا ئۆز پاختا سايۇزغا بۇنداي خوجالىقلاردان شەرتنامەدە كورسەتىلگەن گەرەولەرنى (ئىمۇستوپىكەلەرنى) دەررەۋ سود دەعواسى تەرتىبىدە ئۇندىرىب ئالىشغا كىرىشۇۋى تەكلىف قىلىنسىن.

گ) پاختانى تاپشىرىش تەشكەشۇ كۆنگەچە يامان نىيەت بىلەن كىرىشمەگەن، باكى ئۇنى شۇندای نىيەت بىلەن چۆدە كەم مىقدارلاردا تاپشىرغان پاختاكارلارغا نىسبەتەن، ئوزبېكىستان مەركەزى ئىجراقومى وە خەلق كومىسسەرلەرى شوراسىنىڭ 1930نچى يىل 4نچى ئۆكتەبىردە چىقارغان «قارز-كوپېرەتىف شىركەتلەرىگە وە قىشلاق خوجالىق ئىستىحسالات شىركەتلەرىگە ۋاقتى ئۆتىب كېتكەن قىشلاق خوجالىق قارزلارىنى نىزاعسىز رەۋىشدە مەئموورى تەرتىبدە ئوندىرىب ئالىش حوقۇقىنى بېرىش توغرىسىداغى» 181نچى سان قارارغا مۇۋافىق كونترەكتەتسىيە شەرتنامەلەردەدە

كورسەتىلگەن گەرەولەرنى مەئموورى تەرتىبدە ئوندىرىب ئالىش ئىشىگە دەررەۋ كىرىشىلسىن.

د) ئابرىم پاختاكارلارنىڭ ئۆزبېكىستان مەركەزى ئىجراقومى وە خالق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ 1930نچى يىل 16نچى نويەبىردەگى 205نچى سان قارارى بىلەن قويىلغان مانىعلىقغا قاراماسدان پاختانى ساتىش، باكى ئۆزدە ئىشلەتىش فەكتلەرى ئاچىلغان ئاقتىردا، بو خوجالىقلاردان كونترەكتەتسىيە شەرتنامەسىدە كورسەتىلگەن گەرەولەر ئوندىرىب ئالىنسىن وە شۇنىڭ ئۈستىگە يەنە بو خوجالىقلار ئۆزبېكىستان مەركەزى ئىجراقومى وە خالق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ 1930نچى يىل 16نچى نويەبىردەگى 206نچى سان قارارى ئاساسىدا جىنايەت قانونى توپلامىنىڭ 177[1] نچى ماددەسىگە مۇۋافىق دەررەۋ جىنائى جاۋابگەرلىككە تارتىلسىن.

5. رابون ئىجراقوملارى، قىشلاق شورالارى، پاختا كوپېرەتسىيەسى ئىدارالارى، پاختا تاپپارلاش ئىشىدەگى ۋەكىللەر وە قىشلاقنىڭ ھەممە جەماعەت تەشكىلاتلارى - بونەگەلەرنى ئۆندىرىش وە گەرەولەرنى ئولەشىش بىلەن كونترەكتەتسىيە قىلىنغان پاختانى پاختا حالىدا تاپشىرىش مەجبۇرىيەتىدەن ئازاد قىلماغانلىقنى پاختاكارلارغا كېڭ سۇرەتدە تۇشۇندىرىشكە مەجبۇر قىلىنسىنلار.

6. ئۆزبېكىستان عەدلىيە كومىسسەرلىكىگە پاختا تاپشىرىش مەجبۇرىيەتىنى بەجەرمەگەن باي، مۇشتۇمزور خوجالىقلارغا قارشى قوزغاتىلغان جىنائى ئىشلەرنى دەررەۋ كورىشنى تەئمىنلەش وە تېكشىلى حاللاردا كورگەزمە سودلار تەشكىل قىلىش تەكلىف ئېتىلسىن.

7. عەدلىيە كومىسسەرلىكىگە وە ئۆز پاختا سايۇزغا ئۈشبۇ قارارنى ئولاننىش توغرىسىدا مەحەللەرگە دەررەۋ ئۇزرۇعەمەل بېرىشلەرى تەكلىف قىلىنسىن.

8. ئۆزبېكىستان مەركەزى ئىجراقومى وە خالق كومىسسەرلەر شوراسىنىڭ 1929 نچى يىل 13 نچى دېكەبىردەگى «مۇشتۇمزور باي خوجالىقلارنىڭ بېلگىلەنگەن پاختا مايدانى نورمەسىنى تولدىرىب ئېكمەسلەرى ئۈچۈن ئۇلارغا تەئسىر قىلىش چارالارى توغرىسىداغى» 218 نچى سان قارارداغى 4 نچى ماددەنىڭ بېرىنچى قسمى ئۆزگەرتىلىب، قويىداغى مەزمۇندە تەھرىر قىلىنسىن:

«جەرىمەنىڭ مىقدارى، ئۆرتاچا تايپارلاش نارخى بىلەن، تاپشىرىلماسدان قالغان پاختانىڭ بېش بەرەۋەر نارخى مىقدارىدا بېلگىلەنۋر، لېكىن بو مىقدار تاپشىرىلماغان ھەر بىر پۇت پاختا باشىغا 24 سومدان وە ئېكىلمەگەن پاختا مايدانىنىڭ ھەر بىر ھېكتەرىگە 62,5 سومدان كەم بولماسلىغى كېرەك».

9. ئۈشبۇ قارار تېلېگراف ئارقالى بۇيىنچا عەمەلگە قويىلسىن.

ئۆز. ئ. ش. ج. مەركەزى ئىجراقومىنىڭ رەئىسى:
ئاخونبابايېف.

ئۆز. ئ. ش. ج. خالق كومىسسەرلەرى شوراسىنىڭ رەئىس نائىبى:
ۋ. كەرىموف.

ئۆز. ئ. ش. ج. مەركەزى ئىجراقومىنىڭ سەكرېتارى:
ئا. مەولانبېكوف.

ortaq litvinov qajtdь

mə s k ə v, 1. quralsьzlanьş konferensijasьqa tajjarlьq keriş komisijasьdaqь şura delegatsijasьnьŋ rəjisi taşqь işlər xalq komisarь ortaq litvinov çənvədən qajtьв keldi.

в e r l i n, 1. litvinov вerlində вolqan caqda germanija taşqь işlər vəziri kurtsiys вilən uzaq səhвət qьldь.

вerlindəgi tyrkijə səfiri litvinov janьqa kirів cьqdь. вular ortasьda həm uzaq musahaвa вolьв ətdi.

بۇخارادان چاپار كېلدى

كاگان ماختانىش بىلەن ئاۋارا

كاگان رابونى پاختا پىلانىنى نويەبىر ئاخىرىغاچا 90 پەرەسەنت بەجەرە ئالادى.

بەعزى ئورتاقلار كاگان رابونىدا پىلان 46 پەرەسەنت دېب ماختانىب ئاياق ئۆزاتىب ياتادىلار، حالبۇكى، پىلاننى 80 پەرەسەنت بەجەرىب ئۆزغان رابونلار بار.

ئابرىم سېكتورلەرنى ئالغاندا، كەمبەغەللەر بويىنچا پىلاننىڭ بەجەرىلىشى بېرۇنچا جاتلانادى. بېراق، مۇشتۇمزور خوجالىقلاردا پىلاننىڭ بەجەرىلىشى قالىقارلىق ئېمەس، كەمبەغەل كومسومول تەشكىلاتلارى بەرتىيە تاپشىرىقلارىنى ئۆز ۋاقتىدا بەجەرىش ئۈچۈن حەرەكەت قىلمايدىلار.

پاختا دۇشمەنى ئاتىلشقا

جۇمە حەمرا قاراكول رابونىداغى مۇشتۇمزورلاردان. ئۇنىڭ 88 تاناب بېرى كېسىلگەن ئېدى، بو يىل ئۇ 350 پۇت پاختا تاپشىرىشى لازىم بولسا - دا، 50 پۇت تاپشىردى خالاس. جۇمە حەمرا پاختا پىلاننى بەجەرىشكە قارشى چىقدى، پاختا بېرلەرنى بۇزۇب باشقا ئېكدى. ئىش حەرۋالارنى سانىب بۇبارادى، ئۇنىڭ پاختا ئېكىنى ئاتىلاندى، باشقا خەبالارى ھەم ئاچىلىب قاراكول مەحنەتكەشلەرنى تەلەبى بويىنچا ئاچىق سود قىلىندى. جۇمە حەمرا سود ھەيئەتى جۇمەنى ئىجتىماعى خاۋفلى تاپىب ئاتىلىشقا حۆكۈم قىلدى. بو حۆكۈم قاراكول مەحنەتكەشلەرنى سېۋىنتىردى.

ئا. تاجىبايېف.

زەرەركۆنەندەچىلەرگە كولخوزچىلارنىڭ جاۋابى

«ۋاراشلىق» مۇقابىل پىلاننى 125 پەرەسەنت بەجەردى

قوقان (ئۆز مۇخبىر). قوقان رابونىداغى «ۋاراشلىق» كولخوزى پاختا تاپشىرىش مۇقابىل پىلانىنى 125 پەرەسەنت بەجەردى وە بۇ پىلاننى 150 پەرەسەنتگە يېتكەزىشنى تەلەب قىلادى.

كولخوزچىلارنىڭ ھۇمۇمى يىغىلىشى «سەناعەت پەرتىيەسى» ئۆستىدەن باشلانغان سود حاقىدا ماعلومات تىڭلاب، زەرەركۆنەندەچىلەرگە عالى جەزا بېرىلىشنى تەلەب قىلىشقا قارار بېردى.

زەرەركۆنەندەچىلەر ۋە مۇداخەعەچىلەرگە جاۋابەن بۇتۇن كولخوزچىلار ئاتا - ئاۋىلىقسىغا ئاعزا بولىب كىرىشكە وە كولەسى كوك لەمەدە «كىلىم ۋاراشلىق» نامىداغى دىرىژابىل قايداسىغا ھالاشدا بېر ئۆچ يۈز ستەنلە پاختا ئېكىشكە قارار بېردىلەر.

شۇ يىغىلىشدا كولخوزچىلاردان بېرنىچەسى پەرتىيەگە قابۇل قىلىشنى سوراب ھەۋىزە تاپشىردىلار.

«ۋاراشلىق» كولخوزى قوشنى كولخوزلاردان «كىم» وە «ئۆچقۇن» كولخوزلارىنى ئۆز بېتەكچىلىكىگە ئالدى، سوڭغى كۆنلەردە «ۋاراشلىق» كولخوزىغا 32 تە بەكى ئاعزا كىردى.

ortaq zimlənikin tamanьdan ьxtьra, qьlьnoqan jəŋi ekiskəvətir

вytcəkdə: ortaq zimlənikin

پاختا پىلاننى بەجەرگەنلەرنى مۇكافاتلاش كومىسسىيەسى

ئۆزبېكىستان مەركەزى ئىجراقوم پرەزىدىيومى خالق كومىسسەرلەر شوراسى بىلەن بېرلىكدە پاختا تايپارلاش پىلاننى بېلگىلەنگەن ۋاقتدان ئىلگەرى بەجەرگەن كولخوزلار، شىركەتلەر وە كەمبەغەل، ئۆرتاحال يەككە خوجالىقلارنى مۇكافاتلاش ئۈچۈن جۇمھۇرىيەت كومىسسىيەسى ئۆزدى. بۇ كومىسسىيە ئورتاق ئاخونبابايېفنى رەئىسلىگىدە ئىشلەيدى.

بوندای كومىسسىيەلەر رابون ئىجراقوم، رابون كولخوز سايۇز ۋە كەمبەغەللەر ئويۇشمەسى ۋەكىللەرىدەن عىبارات ھەممە رابونلاردا ھەم ئۆزىلەدى. رابون كومىسسىيەلەرى دەررەۋ ئىشكە باشلاشلارى لازىم.

مۇشتۇمزورلار جەزالەرنى تارتدىلار

سەرى ئاسىيا (تەلىغراف ئارقالى). ھەزران قىشلاغىدا پەرتىيە وە حۆكۈمەت تەدبىرلەرىگە قارشى ئۆرۈش ماقسادى بىلەن مۇشتۇمزورلارنىڭ مەخفى مەجلىسلەرىنى چاقىرغان، كوللېكتىفلەش ھەرەكەتىدەن ئاچىقدان - ئاچىق قارشى چىققان، ئۆزۈغلىق فوندىگە غاللا تۆكىشكە زورىبە بېرگەن، كولخوزغا كېرىب ئالىب، حاصىلاتنى مەحنەتكە قاراب تاقسىم قىلىشغا قارشى تۆرغان، كولخوزدان چىقىشقا دېھقانلارنى سەمدا ئاشقۇفات يۈرگىزگەن وە رەئىس ئەبدۇللايېفنى ئۆلتۈرمەكچى بولغان مۇشتۇمزورلاردان 3 نەسى ئۆزبېكىستان عالى سودىنىڭ سەيبار ھەيئەتى تامانىدان ئاتىلىب ئۆلدىرىشكە وە 3 نەسى 10 يىلدان تامانىدان ئاتىلىب ئۆلدىرىشكە وە 2 نەسى 6 يىلدان، 4 بەلدان، بېرى 4 يىلغا قامانقا حۆكۈم قىلىندىلار. بو مۇشتۇمزورلارنىڭ بۇتۇن مۆلكلەرى مۇصادەرە قىلىنادى.

سود مەجلىسىدە كولخوزغا وە مۇھىم كەمپەنيەلەرگە پەرتىيە يەچەيكەسى، رايكوم وە رابون كولخوز سايۇز تامانىدان رەھبەرلىك يوقلىغى، كولخوزچىلار ھەممەسىنىڭ پەرتىيە وە حۆكۈمەت تاپشىرىقلارىدان قىيىلغان ۋەزىفەلەر ئاتارافىغا ئويۇشتىرىلماغانلىغى، كولخوزدا وە مۇشتۇمزورلار قولىغا ئۆتىب، ئۇلار كەمبەغەللەردەن ئۆز مەنفەعەتلەرىگە فايدالانغانلىقلارى مەعلوم بولدى.

عالى سودنىڭ سەيبار ھەيئەتى رەئىسى: كەلمىتىس.

سەيبار ھەيئەت پروكورورى: نەزەروف.

بۇ رابوننى تۈرتىب قويىش كېرەك

ھەجدۇان رابونىدا پاختا پىلاننى بەجەرىشدەگى سۈرەت جۇدە سۈست. رابوننداغى «مۆلكە شەلەرە» عەمەلى ئىشنى قارار بىلەن كېفىنلەدە بەجەرمەكچى بولادىلار. كولخوزلاردا ئىش بېرقادار جانلى بولسا ھەم، يەككە خوجالىقلار، خۇسۇسان مۇشتۇمزورلار تامانىدان پاختا پىلاننى بەجەرىش سۈست. ئۆز مەجبۇرىيەتىنى بەجەرىشدەن باش تارتقان مۇشتۇمزورلارغا جازا بېرىشدە رابون عەدلىيە ئىدارالارى تۆناقلىق قىلماقدالار. رابون ئىجراقوم مەسئۇل كاتېبى ھەبدۇۋەلىيې بىر قىشلاقغا بارىب، پاختا يىغىلىش ئۆرنىدا مەست بولىب ئاخشابازلىق بىلەن شۇغۇللەنگەن.

بۇ كەمپەنيە ئاتارافىدا پەرتىيەلى يە پەرتىيەسىز كېڭ مەحنەتكەشلەر عاممەسىنىڭ مەركەزى دىققاتى تولاۋىق ئويۇشتىرولماغەن.

پاختا ئۇلۇل قىزىل تاختاغا

گورتا چىرچىق رابونى باغشى ئاۋۇلىنىڭ مەحنەتكەش وە گورتا حال دېھقانلارى پىلان بۇيۇرسەلەن ئېككەن گۈز پاختالارنى 100 پەرەسەنت تېرىب بولدىلار. سوڭرا «قىزىل بالغا» وە «بوگوردەك» ئىرتەللەرنىڭ پاختالارنى تېرىشب بېردىلەر. 28 نچى نويەبىردە قارا سۇ قىشلاق مەحنەتكەشلەرى بىلەن مۇسابەقەتا ئويناب، «قىزىل گۈچۈچى» كولخوزنىڭ پاختاسىنى تېرگەندى. قارا سۇ قىشلاغىنى بۇ مۇسابەقەدا يۇتىب چىقدىلار. بوزلىڭ ئۈچۈن باغشى ئاۋۇلغا مۇكافات بۇيۇرسەلەن رادىيو قۇرۇب بېرىشكە وەعدە بېردىلەر.

يو. رەسولوف.

soŋqь telegrəmlər

dьjqanlarnь sərsan qьlьв qojdьlar

jəŋi qorqan rajonьnьŋ cartaq xarьd pənkitidə dьjqanlar rajon vəkili və pənkit xьzmətcilərl ystidən şikajət qьladьlar: paxta vəkili ularnь nəm paxta tapşьrьşqa məçвyr qьladь; dьjqanlar paxta keltirsələr pənkit qaвul qьlmajdь, prijəmşik işkə saat 11-12 dəgina cьqadь. şnьŋ nətiçəsidə dьjqanlarnьŋ paxta teriş ycyn zəryr вolqan qьmatlь vaqtlarь pənkitdə xьzmətcilerni kytiв вekərgə ətiв ketədi.

qoqan endi hərəkət qьlajatьr

qoqan (əz myxв.). 29-ncь nəjəвirgəcə rajon jьlьq paxta рьlanьnь faqat 58% вəçərdi, soŋь kynlərdə paxta jьqьm—terimi jənə sysəjdi. kolxozlar ilgəridəgi kəвi hazьrda həm arqada qala jatьrlar.

qoqan şəhər pərtkominiŋ plenymi pərtkom içraijə вjuraьnьŋ paxta tajjarlaş çəвhəsidəgi işlərini qanaatlunarlьq eməs deв tapdь. 1-nci dekəвirdə həmmə qьşlaqlarda jəçejkə, şora, kəlxoz, şirkət və вaşqa təşkilat vəkillərinin jьqlьşlarь ətkəzildi. kolxozlarnь və ularnьŋ ьdaralarьnь cet ynsyrlərdən tazalaşqa qarar вerildi.

həmmə iş вolşeviklərcə вolьşь kerək

nəməngən (əz. muxв.). 28-nci nəjəвirgəcə rajon paxta tajjarlaşda şərtnamə рьlanьnь 79,5 %, xalq komisərlər şorasь рьlanьnь 77,3%, əmma muqaвьl рьlanьnь undan həm kəm вəçərdi. kəmвəqəllər paxtanьŋ 84,2% ni tapşьrqanda kolxozlar 50%-ginə tapşьrdьlar.

nəməngən вolşevikləri muştumzor və вajlarqa qarşь kəmвəqəllərni ujuşdьra вildilər, şoŋьŋ nətiçəsidə muştumzorlardan paxtanьŋ 82%-ni əndiriв alьş mymkin вoldь.

эppərtynistlər „paxta joq, hər kyni 1% tajjarlaв вolmajdь" deв рьlanь вəçərişgə qarşь turqanda taşвulaqda işləvci rajkom sekritari ahmətвekif işni jolqa qoja вilişi вilən вu fikirlərni pyckə cьqardь.

پاختاكارلەرنى دېكەبىردە غاللا وە سەناعەت ماللارى بىلەن تەئمىن قىلىشدا يەڭگى نورمە

كەمچىل ماللارنى كوبرەك پاختالارنى ئۆز ۋاقتىدا تاپشىرغان دېھقانلار وە كولخوزچىلار ئالادىلار

ئورتا ئاسىيا ئىقتىساد شوراسى پاختاكارلەرنى دېكەبىر ئايىدا سەناعەت ماللارى وە غاللا بىلەن تەئمىن قىلىشنىڭ يەڭگى نورمەسىنى بېلگىلەدى.

ھەر بىر كولخوز ئاعزاسى 22 سوملىق گەزمەل، 2 يارىم سوملىق ئاتا، ھەر يارىم كېلو سابىن، 450 گرام چاي، 4 كېلا ياغ ئالا مشقاھەقلىدىر.

يەككە كەمبەغەل وە ئورتا حال خوجالىقلارنىڭ ھەر بېرى دېكەبىردە 20 سوملىق گەزمال، 2 سوملىق ئاتا، بىر كېلا سابىن، 400 گرام چاي، 8 كېلا ياغ ئالادىلار.

كەلوش وە باشقا ئاياق كىيىملەرى پاختاسىنى ئۆز ۋاقتىدا تاپشىرغانلارغا بېرىلادى. لېكىن ھەر خوجالىق وە ھەر بىر كولخوزچىغا پاختا كەمپەنيەسى دەۋرى ئۈچۈن ئاياق كىيىملەرى بىر جۆفتدەن ھەم ئارتىق بېرىلمەيدى. پاختا يىغىم - تېرىمنى مۇكافاتلانغان خوجالىق وە كولخوزچىلارغا شۇ نورمەدەن ئاشىق بېرىلىشى مۇمكىن.

مەسەلەن 15 نچى دېكەبىرگەچە پاختاسىنى شەرتلەنگەن مىقداردان 10 پەرەسەنت ئاشىرىب تاپشىرغانلارغا بىر جۆفت كەلوش، 400 گرام چاي ئاشىق بېرىلمەكچى. بېرىنچى نويەبىرگەچە پاختاسىنى 100 پەرەسەنتدەن ئاشىرىب تاپشىرغان خوجالىقلارغا ھەم بىر جۆفت كەلوش وە 400 گرام چاي ئاشىق بېرىلىشى لازىم.

بېرىنچى نويەبىرگە پاختاپىلانىنى كەمىدە 90 پەرەسەنت بەجەرگەن خوجالىقلار نويەبىر نورمەسىنى دېكەبىردە 2 بەرەۋەر قىلىب ئالادىلار. مۇشتۇمزور خوجالىقلارغا سەناعەت ماللارى بېرىلمەيدى.

ئىقتىسادى شورا پاختانى ئۆز ۋاقتىدا تاپشىرۇوچىلارنى سېلاش بىلەن بىرگە يامان نىيەت بىلەن پاختاسىنى تاپشىرماغانلارنى وە جۇدە ھەم ئارتدا قالغانلارنى سەناعەت ماللارى ئالىش حوقۇقىدان مەحروم قىلادى. سەناعەت ماللارى ئالىشدان مەحروم قىلىنىش حوقۇقى ئىشلەب چىقارىش شىركەتلەرى، ياخود قىشلاق عۇمومى يىغىلىشى ئۈستىدەدىر.

پاختاكارلەرنى دېكەبىردە غاللا بىلەن تەئمىن قىلىش تەرتىبى قويىداغىچەدىر:

پاختاسىنى 90 - 100 پەرەسەنت تاپشىرغان خوجالىق ئەگەردە كولخوزچى بولسا، شۇ پاختانى تاپشىرغان كۆندەن باشلاب 6 پۇت، يەككە كەمبەغەل وە ئورتا حال خوجالىق بولسا 5 پۇت غاللا ئالادىلار.

پاختانىڭ 75-90 پەرەسەنتىنى تاپشىرغان كەمبەغەل وە ئورتا حال خوجالىق 8 پۇت، 75 پەرەسەنتىدەن كەم تاپشىرغانلارى بىر پۇتدان غاللا ئالادىلار. ئەگەردە ئىشلەب چىقارىش شىركەتىنى كەمبەغەل وە ئورتا خوجالىقلارنىڭ 75 پەرەسەنتىدەن كەم بەجەرىشلەرى كېچەرلىك سەبەبلەر (ئۆزۈقچىلىق وە باشقەلار) ئاساسىدا تاپسا، بۇنداي خوجالىقلارنىڭ بىر پۇتدان ئالىشلارى مۇمكىن.

پاختاسىنى يامان نىيەت بىلەن تاپشىرماغان خوجالىقلار قارارى بىلەن غاللا ئالىشدان مەحروم قىلىنادىلار. پاختا تاپشىرىش مەجبۇرىيەتىنى تولا بەجەرگەن مۇشتۇمزور خوجالىقلارغا غاللا ھەر يارىم ئاشىق بېرىلمەس.

ھەرىلەنگەن پاختانى تاپشىرغان كولخوزچىلار وە يەككە كەمبەغەل، ئورتا حال خوجالىقلارغا غاللا مۇكافات نورمەدەن ئاشىق بىر بىر يۇتدان بېرىلادى.

fransuz general ştaвьnьŋ çasuslarьqa, puankare əgentlərigə, sosializm qurulьşьnьŋ xajьnlarьqa mərhəmət qьlьnmajaçaq!

„sanaat pərtijəsi" nьŋ sodьda gyvahlardan soraq вaşlandь

sodnьŋ altьnсь kyni

30-nсь nojaвr kecki olturьş

„şavqunlь faş"

30-nсь nojaвrdəgi kecki olturьş krьlenkonьŋ, varşavda сьqaturqan „za svobodu" gəzitidən kesiв alьnqan ikinci вir xaвarnьŋ işkə qoşuluvьnь ьltьmas qьlьş вilən вaşlanadь (ertəngi olturьşda şu gəzitdən kesiв alьnqan вir nərsəni işkə qoşuv ycyn ruxsat вerilgən edi). вu xaвar, qəlвəkii hyççətlər toqrьsьdaqь „şavqunlь faş qьlьşlar" degən sərləvhə astьda jazьlqan вolьв, ortaq krьlenkonь, вundan „sanaat pərtijəsi" nin işi ycyn fajdalanadь, dejdi. sod şu gəzitədəgi xaвarnьŋ, krьlenko „torgprom" nьŋ qəlвəkii hyççətləridan, cьnancь: unьŋ məçlis protokollarьdan, qararlarьdan, sssr „mutaxasьslar" qatnaşь вilən вolqan jьqьlьşlarnьŋ otcotlarьdan, general lukomskii вilən fransuz generalştaвьnьŋ alьь cinovnikləri ortasьda вolqan məxfii xatlarьdan, puankare singəri məşhyr arвaвlar вilən вolqan jazьşuvda, həmdə miliukovnьŋ вrijanqa jazqan xatlarьdan, əçnəвii myəssəsələr və səfarətxanalarnьŋ plankalarьqa jazьlqan hər xьl hyççətlərdən, həmdə вyjyk knəz niko'aj nikolajevic və general lukomskii вilən japon genelənii ştaвь ortasьda tyzilgən kelişimnin kopijasьdan fajdalanadь, degən qьsmьnь oquв вeriş ycyn ruxsat qьladь. sod krьlenkonьŋ, unьŋ qolьda hec qandaj hyççətlər joqlьqь toqrьsьdaqa вajanьnь tə'kidləjdi. aq gvardija gəzitinin şu jalqan xaвarь, cet ellərdəgi tegişli dajьralar ezlə.int intervensijəcilik nijətləri acьlьв qalьşьda mutlaqa qutqazmaqcь вolqanlarьnь acьq kersətədi.

sod şundan soŋ əjвdarlar soraqьnь davam qьldьradь.

şpionlьq, partlatьş işlər və xьtanatkarlik hərəkəti

ramzin və laricev soraqь

parizda fransuz general ştaвьnьŋ vəkili вilən вirgə вolqan məçlislər məs'ələsi jyzəsidən, ramzingə qoşumca rəvişdə soraq qьlьnadь. ramzin, вundaj keŋəşlər iki mərtəвə вoldь, dejdi. şularnьŋ вiridə polkovnik zuanvil, „torgprom" nьŋ vəkili denisov, „sanaat pərtijəsinin mərkəzqomьda ramzin, intervensijə vaqtьda ekspeditsija korpusqa hərвii rəhвər вolaçaq general lukomskii вar edi. şu keŋəş ramzinnin tələвi вojьnca, intervensijəgə tajjargərlik işlərinin əməlgə aşaturqan ekənini tekşiriş maqsadь вilən вolqan edi. ramzin, intervensijə planьnьŋ вelgilərini, unьŋ myddətini taxmьnan вolsada, вilişni istəgən edi. şu вilən вirgə u, intervensijəgə tartьlaçaq hər вir kyclərnin mьqdarьnь həm вilməkci вolqan edi. ramzinnin tələвigə çavaвan, intervensijə eŋ jaqьn vaqtlarda, вirinci gəldə sssr вilən cegərədaş dəvlətlərnin kyci вilən fransuz general ştaвьnьŋ ymymii qomandasь asьdda jyzəgə сьqarьlaçaq, degən qattьq əmnijət вerilgən edi. polkovnik zuanvil ez nəvвətdə, şpionlьq işini həmmədən keprək tələв qьldь; partlatьş işləri ujuşdьrьlsьn, zərərkynəndəcilik işi jolqa salьnsьn, degən tələвigə qattьq turьв aldь. şundaş qьlьв „sanaat pərtijəsi" aldьqa вytynləj konkret vəzifə—şpionlьq, partlatьş və xьjanatcilik işlərini etkəziş qojьldь. ramzin „sanaat pərtijəsi" ismidən şu vəzifəni вəçərişkə və'də вerdi. kejindən şu və'də qьsman əməlgə aşьrьldь.

fransuz general ştaвьnьŋ vəkilləri вilən, şu çymlədən polkovnik rişar вilən keŋəşyv məs'ələsi вojьnca laricevdən soraq qьlьndь. unьŋ kersətişicə, rişar həm zuanvil singəri "sanaat pərtijəsi" mərkəzqomьnьŋ intervensijənin əməlgə aşuvь toqrьsьda tincsizligini вildirdi. ramzin və laricevnьŋ rişar, sssr gə qarşь intervensijə planlarьnь işləvgə aktiv qatnaşaman dев ьşandьrdь. sez jənidən „sanaat pərtijəsi" tamanьdan keskinləşdirildi. zuanvil və rişar вilən вolqan keŋəşlərdə, dejdi ramzin, alaqa və şpion mə'lymatlarьnь tapşьrьş fransuz agentь r. arqalь, alaqanьŋ qoşumcasь k. arqalь jyzəgə сьqarьlaçaq, dев вelgilənqən edi. вu alaqa nəticəsidə, fransuz general ştaвь şpionlьq axвaratьnь tələв qьlьв, вarqan sarь вizni sьqa вaşladь. ajnьqsa вu tələв 1929-nсь jьlnьŋ 2-nci jarьmьda kycəjdi.

puankare, miliukov və şerikləri

əjвdar fedotovnьŋ soraqь

unqa, karpov вilən kerişkəniŋiz vaqtda şu kişi sizgə puankare toqrьsьda gəpirgənini tə'kid qьlasьzmь?, degən savəl вerilədi.

fedotov tə'kid qьlьв çavaв вerədi. fedotov 1928-nci jьlь вerlingə вarqan caqьda unьŋ janьqa karpov parizdan maxsus rəvişdə keliв, unьŋ вilən ancə vaqt səhвət qьlqan. karpov, puankare intervensijə ycyn sssr icidə qulajraq zəmin tajjarlanьşьnь tələв qьladь, degən. puankare „torgprom" nьŋ, ezinin sssr xalqь ortasьda narazьlьq ujuşdьrьş və'dəsini вəçərişni tələв qьlqan. „torgprom" şu işni etkəzsəginə, şundan soŋ ular вilən gəpirişəçəkmən, degən. şu çajda fedotov ezinin ьzahlarьnь qujьdaqь mulahazalar вilən tolatadь. u, rus muhaçьrlarь „sol" qьsmьnьŋ vəkili—milnikov „torgprom" nьŋ keləçək hykymətidəgi vəzirlər spiskəsigə kirgizilişini favqul'adda xarakterli, dев hьsaвlajdь. fedotovnьŋ ezi, вu spiskədə muhaçьr kyclərnin həmməsini fransuz hykymət dajьralarь вilən ьttьfaq вolqan halda toplanьşь mulçallanqan edi, dejdi. вu halda əvvəldə вir-вiri вilən kelişməj jyrgən kyclərnin qoşulьvь hasьl вoldь. „torgprom" miliukov kandidatьnь qojadь dев, hec kim kytməgən edi. sonra fedotov, вu jerde fransuz hykymət dajьralarьnьŋ, muvafьq kyclərnin həmməsidən intervensijə ycyn fajdalanьş toqrьsьdaqь intilişləri tə'sir qьlqan вolsa kerək, joqsa muhaçьrlar ez ortalarьda gəpni вir orьnqa qojqan eməslər, muhaçьr gruppalarьnьŋ hər вiridən fransuz general ştaвь ez mənfəətləri ycyn fajdalanar edi, dejdi.

ramzinnin soŋqь mərtəвə xarьçqa sajahatь

sod rəjisi vьşinskii jənidən əjвdar ramzingə xьtaв qьlьв, unьŋ aldьqa, 1930-nсь jьl ijyn ajьda soŋqь mərtəвə xarьç qa вarьв kelişi toqrьsьdaqь savalnь qojadь. şu çajda mə'lym вolьşca, „torgprom" ismidən xuruç qьlqan inzener senker вilən вolqan ucraşuvdan taşqarь, ramzin jənə professor jasinskii вilən həm ucraşqan və „torgprom" rəjisi denisov вilən həm ucraşuvь lazьm вolqan, lekin soŋqь ucraşuv mymkin вolmaj qalqan. cynki denisov вilən ucraşuv oşa vaqtda вerlingə вarqan professor osadciigə tapşьrьlqan edi.

gyvah osadcinin ьzahь

sod tamanьdan gyvah qatarьda caqьrьlqan və sssr gozplan rəjisinin saвьq orьnвasarь professor osadcii, ramzin, kalinnikov, fedotov, laricev, şejn və вaşqalar вilən вirgə „sanaat pərtijəsi" nin mərkəzii qomitasьqa kirgənini вajan qьladь. professor osadcii, „sanaat pərtijəsi" tamanьdan вoluvcь intervensijə tajjargəciligi, „sanaat pərtijəsi" nin cet dajьralar вilən alaqasь ezigə mə'lym вolqanьnь kersətədi. „men, dedi osadcii, 1928-nci jьlь ramzin və laricev parizqa вarqanьnь, şu çajda „torgprom" vəkilləri və fransuz general ştaвь vəkilləri вilən intervensijəgə tajjarlanьş toqrьsьda ucraşqanьnь вilər edim. general lukomskii oşa vaqtda, intervensijə qoşunlarьnьŋ qomandanlьqь postьqa kandidat qьlьв kersətilgənini вilər edim. 1930-nсь jьlь „sanaat pərtijəsi" muştumzorlar qozqalanьqa və sssr icki ahvalьnьŋ keskinləşyvigə kəttə ymid вaqlaqan edi. osadcii, ortaq stalinnin „jutьqlar aldьda esənkirəş" sərləvhəli maqalasь сьqьş вilən, „sanaat pərtijəsi" ni dьjqanlarnьŋ şura hykymətigə qarşь xuruç qьlьşьdan ymidini yzdi. osadcii ezinin „sanaat pərtijə" mərkəzqomь vəkili sifətidə „torgprom" vəkili denisov вilən, 1930-nсь jьlnьŋ 10-nсь ijylidən вerlində ucraşuvьnь myfəssəl təsvir qьladь. denisov osadcigə, „torgprom" „sanaat pərtijəsi", sssr də mihnətkəşlərnin şura hakimijatidən ammavь narazьlьqьnь ujuşdьrьş вaвьda jetərlik ser hərəkət eməs, dев kajigənini вildirdi. şu çymlədən denisov osadcigə, intervensijəni 1931-nci jьlьqa kecikdirilişi unьŋ muvaffьqьjat ьhtьmallarьnь favqul'adda dərəçədə kəmajtirə alaçaq ekənini kersətdi. şu nərsəni keprək, вəjnəlxalq ahvalnьŋ naqulaj jol tutqanьqa ajьd mulahazalarqa asaslandь.

osadcii sezinin axrьda, „şura hykymətigə qarşь, sosializm qurulьşьqa qarşь əksil ьnqьlaвьь iş jyrgiziв kelgənim ycyn вytyn xalq aldьda təvвə qьlьşqa məçвyrmən" dedi.

əksilьnqьlaвь „sanaat pərtijəsi" təşkilatinin sodь.
rəsimdəgilər alьь sod ə,zalarь: 1-alьь sod rəisi or. vişnevski. 2-or. antonof sərətof v. p. 3-or. v. l. lьvorь, əmo zavudьnьŋ işcisi.

sodnьŋ вelgiləşi

gyvah osadcinin soraqь вitkəndən soŋ dəvlət qaralavьnьŋ vəkili krьlenko tamanьdan, osadcini əksil ьnqьlaвьь işləri ycyn sodqa вeriş toqrьsьda sssr mərkəzii ьçraqomьnьŋ tegişli ьdaralarьqaşьda ьltьmas qozqatьş, degən təklifni kirgizdi.

sod, tergəv ьdaralarьqa şu toqrьda aşьqьc tergəv işlərini etkəziв, nəticələrini aşьqьc rəvişdə tegişli orьnqa juвarьş vəzifəsi tapşьrьlsьn, dев qarar qьladь.

gyvah jurovskinin ьzahь

gyvah jurovskii ezinin ьzahьnь, „sanaat pərtijəsi" nin işləri toqrьsьdaqь mə'lymatlarnь, ikinci вir əksil ьnqьlaвьь təşkilat вolqan „mihnətkəş dьjqanlar pərtijəsi" mərkəzqomьnьŋ a'zasь sifətidə alьв turar edim, dев вaşlajdь. 192?-nci jьlnьŋ janvarь və fevralьda jurovskii parizqa kamandirovkəgə вarьв, şu çajda rusija çymhyrii-demokrat mərkəzinin rəhвəri miliukov və „torgprom" nьŋ vəkili вilən ucraşqan. miliukov jurovskigə, „sanaat pərtijəsi" nin şura hakimijatini icki kyclər вilən jьqьtьş toqrьsьda ez aldьqa qojqan məs'ələlərnin həl вolьş ьhtьmalь az ekənini ьsвat qьldь. miliukov, şura hakimijatini jьqьtьş ycyn əçnəвii dəvlətlərnin qural kyci вilən aralaşuvь lazьm, dejdi. miliukov şu çymlədən jurovskini, fransuz sosialistlar pərtijəsinin rəhвərləri, fransija işcilər ken ammasьnьŋ qarşьlьqьqa qaramasdan intervensijəni quvatlajaçaqlar, dев ьşandьrdь. jurovskii intervensijə toqrьsьda miliukov tamanьdan вelgiləngən nyvci myddətlər вojьnca qьzьq mə'lymatlarnь вerədi. intervensijənin dəstləвki myddəti 1928-nci jьlqa вelgilənqən edi. ikinci myddət 1930-nсь jьl edi. вьraq 1930-nсь jьl həm вizgə mə'lym вolьşca, intervensijə jyzəgə сьqmaj qaldь. вu nərsəni „mihnətkəş dьjqanlar pərtijəsi" nin rəhвəri professor kondratijev „sanaat pərtijəsi" vəkilinin sezləri вilən, rumanijanьŋ kəttə xuruç ycyn hərвii çəhətdən tajjarlanmaqanь, dев həmdə вir qatar məmləkətlər icidəgi ahvalnь naqulaj вolqanь səвəвli dев ьzahlajdь. jurovskii, intervensijəgə tajjargərlikdə rəhвərlik rolini fransija ojnajdь, dejdi. intervensijənin вevasьta qatnaşuvcьlarь pəlşə, rumanijə və sssr nin qarвьь cegərəsidəgi məjdə dəvlətlər вolьşь lazьm edi. вular şu işkə qatnaşqan ycyn ezlərigə mə'lym mьqdarda tupraqnьŋ вerilişini tələв qьlar edilər. şu çymlədən rumanijə вessaraвijadan taşqarь, ədəsni atrafdaqь rajonlarь вilən tələв qьlqan edi.

jurovskii sezinin axrьda, sssr dəgi əksil ьnqьlaвьь iş ajrьm nəv'lər вojьnca „sanaat pərtijəsi" вilən „mihnətkəş dьjqanlar pərtijəsi" ortasьda вelingən edi, dев kersətədi.

dəvlət qaralavьnьŋ ьltьmasь

kecki olturьşnьŋ axrьda ortaq krьlenko alьь sodnьŋ maxsus məhkəməsigə qujьdaqь ьltьmas вilən muraçaat qьldь: „вykyn sod işinin planь вojьnca, „sanaat pərtijəsi" nin cet ellərdəgi işi və cet ellərdəgi əksil ьnqьlaвьь gruppaqa ajьd mamentlər tekşirilyvi və muhakəmə qьlьnьşь lazьm edi. əjвdarlar və gyvahlar fransija, anglija, juga-slavija və вaşqalarnьŋ rəlini jetərlik ravşanlaв вerdilər. əjвnamə hazьrlanqanda mə'lym вolmaqan, hazьr ortaqa сьqqan mə'lym faktlər zəminidə turadь. şu faktlər dajьrasьda, „torgprom" və „sanaat pərtijəsi" nin hykymət dajьralarь вilən jə'nii dəvlət ьdarasь məs'ələlərigə jaqьn alaqasь вolqan və вolqan gruppalar jakii kişilər вilən, həmdə hərвii dajьralar вilən və fransija general ştaвьnьŋ ajrьm kişiləri вilən, ularnьŋ agentlarь вilən вolqan munasaвatь toqrьsьdaqь matrьjallarnь вelgiləş və tərtiвləş myhimdir".

şu mə'lymatlarnь tə'kid qьlьş jyzəsidən ortaq krьlenko sod məhkəməsidən, puankarenьŋ fransuz matвuatьda сьqqan maqalalarьnьŋ ь'lan qьlьnьşьnь və tergəv işigə qoşulьvьnь tələв qьladь. şu maqalalardan şura matвuatьda ь'lan qьlьnqanlarь—„sssr nin pənç ləri" və „avropa вezgəgi" dir. вu maqalalar, puankarenin şura ьttьfaqьqa nisвətən ustanovkasь və pazitsijasьnь, sssr icidəgi fəətlərgə və sssr nin (puankare nəzəridə) вəjnəlxalq sьjasətьdaqь rəligə nisвətən ustanovka və pazitsijasьnь xarakterləjdilər. krьlenko hazьrca soŋqь iki maqalanь oqulьşьnь, həmdə „pravda" nьŋ 18-nci nojaвr sanьda aq gvardija gəziti „vozrozdenije" dən kecirilə вasьlqan və „torgprom" nьŋ tə'sis qьlьnьş 10 jьllьqь вildirigən xaвarnьŋ sod tergəvigə qoşьlьvьnь sorajdь.

alьь sodnьŋ maxsus məhkəməsi, puankarenin maqalalarьnь, „torgprom" 10 jьllьqь toqrьsьdaqь xaвarnь sod tergəvgə qoşuv ycyn qarar qьlьndь.

rəjis puankare maqalasьnь oquв вerədi.

krьlenkə şundan soŋ maxsus məhkəmədən, puankare tamanьdan jazьlqan вirinci maqalanьŋ hyçym qьluvcьlьq tysini ravşan вelgiləşni ьltьmas qьladь. вu maqalada, sssr nin sьjasatьnь ezgərtiriş mə'nasьda tə'sir qьlьş ycyn avropa dəvlətlərinin вirləşyvi zəryrligi kersətiledi.

maxsus məhkəmə, ənə şu oqulqan puankarenin iki maqalasь, dəvlət qaralavcьsь tamanьdan əjtilgən sezlər вilən вir вolьв сьqadь, dев вelgilədi.

şundan soŋ, aq gvardija gəziti „vozrozdenije" nin „torgprom" 10 jьllьqь toqrьsьdaqь xaвarь oquв вerildi.

sodnьŋ jetinci kyni

вirinci dekaвrdəgi ertəngi olturьş

zərər kynəndəcilik əməlii jolь

ramzinnin soraqь

sod, jaqьş aşьjalalьr tə'minatь və enerfiga qurulьşь вaвьdaqь zərərkynəndəciliknin əməlii jollarьnь anьqlaşqa etədi. вu nərsə, 1927-nci jьlnьŋ əvvəlidən şu jьlnьŋ axrьqaca вolqan dəvirni ez icigə aladь.

jaqьş aşьjalarь tə'minatьda zərərkynəndəcilərnin вytyn zorь, xalq xoçalьqьnьŋ ənə şundaj myhim nəv'ini davam jьlьь qьjьnlьq icidə tutьş tamanьqa qaratьlqan edi. uruş вaşlanqan taqdьrda, вu nəv' tehlikeli haloqa kecişi lazьm edi.

şu maqsad вilən kemyr qazьş sanaatьdaqь zərərkynəndəcilər, qьdьruvcьlьq işləri və turuş çajь qurulьşьnьŋ toxtatьlьв turьlьşьqa вytyn calar вilən tirişiв kelgənlər.

„sanaat pərtijəsi" nin eŋ az syr'ətlər ycyn kyrəşyv jəlьda qandaj muvaffьqajatlarqa erişgənini ьsвat qьlaturqan nərsə, ularnьŋ torf сьqarьş toqrьsьdaqь zərərkynəndəcilik вeş jьllьqьdьr. zərərkynəndəcilik вeş jьllьqь torfnьŋ вeş jьllьq axrьda 15 million tonna qazьlьşьnь lajьhalaqan edi. lekin, вu plan jyzəgə сьqmaj qaldь. şu plan, ramzinnin əjtişicə, işcilər qajratьnьŋ kycli tolqunь вilən juvьlьв taşlanqan, ular muqaвьl sanaat və maljə planlarь jolь вilən zərərkynəndəcilərnin вytyn hilələrini şamalqa savurьв, qazьluvcь torfnьŋ mьqdarьnь 33 million tonnaqa jetkəzdilər, jə'nii torf qazьş syr'ətini zərərkynəndəcilər tamanьdan kersətilgəndən iki вərəвər aşьrьв juвardьlar.

sanaatnьŋ məhəllii arzan jaqьş aşjasьnь işlətişigə tosuq вolьş ycyn zərərkynəndəcilər, ramzinnin kersətişicə, qollarьdan kelgən nərsəni qьlьв kelgənlər. ular, torfnьŋ tən narxьnь qьmmatlatьş ycyn вytyn caralar keriв kelgənlər. şu maqsad jyzəsidən torf qazьşda eŋ fajdalь usul вolqan frezer usulьnьŋ qollanьş ьmkanijətini eŋ soŋqь cekkəcə kəmajtiriв turdьlar.

sanaatqa arzan məhəllii jaqьş aşjalarьnь вerməslik və unь uzaqdan keltiriluvci jaqьş aşьjalarьqa qaratьв qojьş вilən вirgə zərərkynəndəcilər, don həvzəsigə sssr nin mərkəzii sanaat rajonlarьnь вaqlajturqan temir jolnьŋ salьnьşьnь hər qandaj jollar вilən toxtatadьlar.

вu jol lajьhasьnьŋ əməlgə aşuvьnь toxtatьв turьşqa вular, rəllərnin zərərkynəndəci təşkilatlar ortasьda qujьdaqьca вelinişi вilən muvaffaq вolqanlar: gosplandaqь zərərkynəndəcilər həmmə çajda şu jolnьŋ salьnьşьnь zəryr dев jyrər edilər. ularnьŋ jollar komisarligidəgi şerikləri вu jolnьŋ fajdasьzlьqьnь ьsвat qьlar edilər. zərərkynəndəcilər вir-вiri вilən talaşьв 2—3 jьlь вytynləj nəticəsiz etkəziв juвardьlar.

şundaj işni „sanaat pərtijəsi" iliktr qurulьşьda həm etkəziв kelgən edi. şu çymlədən, donвasnь dneprostrojnьŋ iliktr kyci вilən tə'min qьlьş fajdalьraq вoladь, degən вahana astьda donвasnь iliktrləşdiriş ycyn hec nərsə qьlьnmas edi.

zərərkynəndəcilik planlarьnь və ularnь jyzəgə сьqarьş usuallarьnь ramzin myfəssəl və tola вajan qьladь. əmma şu вilən вirgə qaralav tamanьnьŋ və sodnьŋ savalarьqa çavaв вeriв turьв, zərərkynəndəci ramzin вilən alьm ramzin ortasьda cegərə jolьnь etkəzməkci вolьв tirişədi. əjвdar sodnь ancə vaqtqaca, ezimnin ilmii işlərimdə və ilmii əsərlərimdə zərərkynəndəcilik ustanovkalarьnь etkəzməgən edim, dев ьşandьrmaqcь вoladь. lekin unьŋ вu xьjda kycənişi ezinin jyzigə ujat вolьв tyşədi.

ystmə-yst вerilgən savallar nəticəsidə ramzin axrь, ezi вaşcьlьq qьlqan xararat və texnikə institutьda zərərkynəndəcilik joq dejiş mymkin eməs edi, dев ьqrar вoladь. lekin şu jerda, ramzinnin ьşandьrьşьca, zərərkynəndəcilik faqat „mə'myrii joldan'qьna əməlgə aşьrьlьв turqan.

şu nərsənin mahьjatьnь sod asanqьna acьв вerdi: məskəv janьdaqь kemyr cənidən fajdalanьş məsələsinin həl вolьşьnь вular 1926-nсь jьldan 1929-nсь jьlqaca toxtatьв kelgənler.

soŋra sod əjвdar laricevnin soraqьqa etədi.

laricevnьŋ soraqь

laricev jaqьş aşьjalarь вalansьnь tyziş nəzərijəsini qьsqaca вajan qьladь. вu вalansnьŋ asasь—jaqьş aşьjalarь xoçalьqьnь ymymii xalq xoçalьqь вilən вaqlaş, kyc вeraturqan jaqьş xoçalьqьnь qajtadan quruş imkanijətlərini hьsaвqa alьşdьr.

jaqьş aşьjalarь tə'minatьdaqь zərərkynəndəcilik, jaqьş aşьjalarьnь qazьş kanьnь acьqdan-acьq kəmajtirişdən вaşlandь. вular, krьlenko tamanьdan „iki qaвatlь zərərkynəndəcilik" dев ataqan nərsəni qьlar edilər. rьvaçlanьşьnьŋ eŋ az syr'ətləri вelgilənər və şu syr'ətlər ətəji вəçərrilməs edi.

zərərkynəndəciliknin konkret tamanlarьqa etişdə dəvlət qaralavь, don həvzəsinin rьvaçlanьşьqa dьqqat qьladь. qonsasqa nisвətən zərərkynəndəcilik fikrinin mahьjatь, dejdi laricev, kəttə şaxta qurulьşьdan vaz keciş, məjdə və kəm eнym şaxtalar qurulьşьnь kycəjtirişdən ьвarat edi.

вiz, dев davam qьladь sezini laricev, kəttə şaxtalar qurulьşьdan vaz kecişni zəryrligini, ularnь quruş myddəti çydə uzaq вolqan səвəвli dев kersətər edik. təçriвə jyzəsidən вolajaturqan kəttə şaxtalar qurulьşьnь ətəji uzaq cozar edik. 3 jьlda вitəturqan nərsəni 5—6 jьlqa cozar edik.

zərərkynəndəcilik işi nəticəsidə donвasda qurulqan 200-tə məjdə və orta şaxtalarnьŋ 90—95 təsigina fajdalь вolьв, qalqanlarь ez сьqьmlarьnь həm qapaj almadьlar.

(1-nci dekaвr ertəngi olturьşnьŋ davamь telegrafda toxtaв qalqanьdan ertəngi sanqa qaldь).

„sajuzselelektro"

məskəv, 2. qьşlaq xoçalьqьnь iliktrləş toqrьsьdaqь вyjyk vəzifələrni вəçəriş ycyn mihnət və mudafaa şurasь, sssr jer işləri komisarliginin sistemasьda qьşlaq xoçalьqьnь iliktrləş вytyn ьttьfaq ujuşmasь „sajuzselelektro" ni tyzişgə qarar qojdь.

„sanaat pərtijəsi" nin sodь toqrьsьda əçnəвii matвuat

pilsudskicilərnin gəzitələri sod toqrьsьda hec nərsə jazmajdьlar, italija matвuatь sodnьŋ вarьşьnь myfəssəl jarьtadь

london, 1. „tajms" hindersonnьŋ fransijadan nəmynə almaqanь və ingiliz sьjasьь savda dajьralarьnьŋ sssr gə qarşь intervensijəgə qatnaşuvda əjвlənişigə qarşь narazьlьq вildirməgənigə xəfə вoladь.

вerlin, 1. вern şəhəridən alьnqan xaвarlarqa qaraqanda, şvetsarijanьŋ kommunist gəzitələri „sanaat pərtijəsi" sorьnьŋ вarьşьnь çydə keŋ rəvişdə вasьв сьqaradьlar. вurzuazija gəzitələri həm zərərkynəndəcilərnin ьzahlarьdan mə'lym orьnlarnь вasьв сьqarьşqa məçвyr вolajatьrlar. faqat sosial demokrat matвuatь ьna ezinin „indəməslik fitnəsi" sini davam qьldьradь.

nev-jork, 1. вoston şəhəridə сьqaturqan „herald" gəziti zərərkynəndəcilərnin əjвini ь'tьraf qьladь. gəzitənin əjtişicə, əgər zərərkynəndəcilər haqьqatnь əjtsələr, ular şu вilən вə'zi fransuz grazdanlarьnьŋ ahmaqlьqьnь acьв вerədi, kii вu nərsə ez nəvвətidə fransuz hykymətini həm ujaltьraçaq. „pəвlik leçər", avropa dajьralarьnьŋ kepi intervensijəgə muvaffaq вolьş ycyn urьnadьlar, cynkii вeş jьllьq planьnьŋ muvafaqьjatь kepkinə kapitalist karxanalarьqa kycli zərвə вerəçək, dejdi.

pariz, 1. вelgijədən alьnqan xaвarlarqa qaraqanda, unda sssr dostlarь çəm'ijətinin konferensijasь вolьв etkən. konferensijada сьqarьlqan rezalytsija, şura hykymətinin saвatazniklar və əksil ьnqьlaвcьlarqa qarşь kergən caralarьnьŋ həmməsini ma'qullajdь. rezalytsijada kersətilişicə, çəm'ijət a'zalarь вytyn kycini sssr dəgi sosializm qurulьşьqa jardam вeriş, sssr gə qarşь uruş tajjarlьqьnь faş qьlьş ycyn sərf qьlaçaqlar; imperialist uruşь jyz вergən taqdьrda, şu uruşnь grazdanlar uruşьqa əjləndiriş ycyn kyrəşəçəklər.

varşav, 1. pilsudskicilərgə qaraşlь myhim gəzitələrnin həmməsi „sanaat pərtijəsi" nin sodь toqrьsьda ətəji hec nərsə jazmajdьlar, „gəzetə pəlskə", „kyrjer porannьь", „ekspres porannьь" sod toqrьsьdaqь xaвarlarnь həm вasmaqan halda, rigada сьqqan „qozqalanlar" və „sssr dəgi fitnələr" degən hər xьl вolmaqur xaвarlarnь zavuq вilən вasьв сьqaradьlar.

вejpin, 1. вejpin və tjansizin matвuatь „sanaat pərtijəsi" nin sodь toqrьsьda myfəssəl hьsaвatnь вasьв сьqarьв tursada, вularqa hec qandaj şərh вerməjdi.

rim, 1. вarca gəzitələr „sanaat pərtijəsi" nin sodь toqrьsьda myfəssəl telegramlarnь вasьв сьqarьв turadьlar. „korrijvdella sera" gəziti „əjвdarlar ьqtьsadьь saвataz planьnь вajan qьlmaqdalar" sərləhəsi вilən сьqqan xaвarda вir qatar əjвdarlarnьŋ ьqrarlarьnь вildiriв, şu ьqrarlar asasьda əjвdarlarnьŋ zərərkynəndəcilik işini təsvir qьladьlar. gəzitələr sssr nin həmmə çajda davam qьlajatqan manifestatsija və mitinglərni kersətiв şulardaqь amma əjвdarlar ycyn qattьq çaza tələв qьlqanlarьnь вildirədi. „popolo d'italija" gəziti, „sanaat pərtijəsi" nin sodьqa вytyn şyra ьttьfaqь dьqqat qaraв turadь, dejdi.

gəzitənin pariz muxвьrь xaвar вeriв, fransijanьŋ sьjasьь zurnalist dajьralarь sodnьŋ вarьşьqa kəttə ь'tьвar qьlmaqdalar, dejdi. şu dajьralarda narazьlьq davam qьlmaqda.

gelsingfors, 1. matвuat „sanaat pərtijəsi" nin sodь вaşlanqanь, əjвdarlarnьŋ ьqrar вolqanь toqrьsьda qьsqa-qьsqa xaвarlar вilən ceklənib, şu xaвarlarqa şərh вerməjdi.

вerlin, 1. „literatur und politik" ismli proletar nəşrijatь, „sanaat pərtijəsi" nin işi вojьnca əjвnamanь ajrьm kitaвca qьlьв сьqardь. kitaвcanьŋ вirinci вasmasь 80 miŋ dana вolьв, həli вazarqa сьqarьlqan eməs. lekin 75 miŋ danasьqa hazьrdan zakaz alьndь.

ьstamвul, 1. tyrkijə matвuatьnьŋ „sanaat pərtijəsi" sodьqa qьzьqьş kycəjdi. „soŋ pocta" (oppazitsija gəziti) sodnьŋ qьsqaca mahьjatьnь вajan qьlь, qujьdaqьlarnь jazadь:

„fransija ezigə qarşь qojьlqan əjвlərni rəd qьlьş ycyn urьnьв kerdi lekin rus hyççətləri ularnь indəməslikkə məçвyr qьldь. endi fransija вytyn jer jyzidə sssr gə qarşь kampanija acdь"

вə'zi gəzitələr, parizdan və varşavdan şuralar ьttьfaqь toqrьsьda juвarьlqan ojьjвatlarnь вasьв сьqarsalarda, şunьŋ arqasьdan şyвhələniв, ezləridən rəddijə jazadьlar.

xьtaj delegatsijasь konferensijanь davma qьldьrьş-qa tajjar

məskəv, 2. xьtaj çymhyrijətinin şura-xьtaj konferensijasьdaqь muxtar vəkili modeguj вilən sssr nin şura-xьtaj konferensijasьdaqь vəkilı taşqь işlər komisarьnьŋ orьnвasarь ortaq qaraxan вir-вirigə xat вerdilər.

modegojnьŋ 28 nci nojaвrdə jazqan xatь. xьtajcadan tərçimə

muxtaram rəsmii delegat əfəndii şu ajnьŋ 23 nci kynidə jazqanьŋьz 97 nci san xat вilən tanьşqac, şu xatqa çavaвan çanaвьŋьzqa qujьdaqьlarnь mə'lym qьlaman: siz tamandan məzkyr xatda əjtilgən sezlər—aŋlaşьlmavcьlьq aqьвatьdьr. şunьŋ ystigə вu xat icidə kep nərsə məs'ələdən taşqarь сьqьв ketgən. ajnьqsa şarqь—xьtaj temir jolь məs'ələsidə. вundan əvvəl xьtaj tamanьdan qьlьnqan вajannьŋ anьq вolьşьqa qaramaj şundaj kytilməgən aŋlaşьmavcьlьqnьŋ pajda вolьşь, meni cuqur hajrattə qaldьradь. вu kyndə вirdən-вir myhim nərsə—konferensijanьŋ məçlislərini davam qьldьrьşdьr. men ez tamanьdan ojlajman—kii siz razь вolqan taqdьrda məçlislərni hazьrdanaq вaşlasaq. siz gospodin rəsmii delegatdan ьltьmasьm şu, kii sizgə вolqan kamil ьxtьramьmnь qaвul qьlsaŋьz.

modeguj.

ortaq qaraxannьŋ 30 nсь nojaвrdəgi xatь

muxtaram muxtar vəkil əfəndii uşвunьŋ вilən şu jьlnьŋ 28 nci nojaвrida jazqan xatьŋьznь alqanьmnь tə'kid qьlaman, və, hazьr вirdən-вir myhim nərsə—şu jьlnьŋ 11 nci dekaвrida acьlqan şu a-xьtaj konferensijasьnьŋ məçlislərini davam qьldьrьş, degən вajanьŋьznь qanьqьş вilən qaвul qьlaman. şura-xьtaj temir jolь, savda və diplomatija munasaвatlarь və şunьŋ singəri konkret məs'ələlərnin konferensijada haqьqatan muhakəmə qьlьna вaşlaqanьqa əvvəlgidəj kəttə əhəmijət вeriş вilən вirgə, konferensijanьŋ məçlisini jaqьn kynlərnin вiridə, məsələn, şu jьlnьŋ 4 nci dekaвrida tə'jinləşni təklif qьlaman. gospodin muxtar vəkil, sizgə вolqan kamil ьxtьramьmnь qaвul qьlьŋьz.

l. qaraxan.

jəni tə'jinlər

məskəv, 2. sssr mərkəzii ьçraqomьnьŋ prezidijumь liuвimov, ozerskii və vejtser ortaqlarnь sssr taşqь savda xalq komisarьnьŋ orьnвasarlarь qьlьв tə'jinlədi.

sssr xalq komisarlar şurasь ortaq ozerskini ьttьfaq xalq xoçalьq alьь şurasьnьŋ prezidijum a'zalьqьdan azadqьldь və ortaqfuşmannь ьttьfaq xalq xoçalьq alьь şurasьnьŋ prezidijumьqa a'za qьlьв tə' jinlədi.

„qurultaj вytyn pərtijənin ь'tьвarь şunqa tartadь, kim hər xьl rəŋdəgi opportunistlar, ajnьqsa oŋ opportunistlar, ez xatalarьnь rəsmiginə ьqrar qьlьş və pərtijənin вaş jolьqa rəsmiginə taraidarlьq qьlьşdan ьвarat вolqan jəni manevrni qollandьlar, ular ezlərinin ьqrar вolьşlarьnь iş вilən və pərtijənin вaş jolь ycyn kyrəş вilən tə'kidləməjdilər. вu əməldə pərtijəgə qarşь acьq kyrəşdən jaşьrьn kyrəşgə keciş, jakii pərtijəgə hyçymni jənidən qozqatьв juвarьş ycyn qulaj fyrsət kytiş вolьв сьqadь".

„pərtijə вundaj xьldaqь iki jyzləməlik və aldamcьlьqlarqa eŋ mərhəmətsiz uruş ь'lan qьlьş və ez xatalarьnь ьqrar qьlqanlarnьŋ həmməsidən, ezlərinin ьqrarlarь saf dildən вolqanьnь pərtijənin вaş jolьnь əktif rəvişdə hьmaja qьlьş вilən ьsвat etişlərini tələв qьlьşь kerək. вu tələвlərnin вəçərilməsligi eŋ qat'ьь təşkilii caralarqa səвəв вolьşь kerək".

(16 nсь qurultajnьŋ mərkəzqom hьsaвь jyzəsidən сьqarqan qararьdan).

سیرتسوف، لومینادزیوه باشقالارنینگ فرەکسیەچیلیک ئیشلەری توغریسیدا

ۋ ك پ (ب) مەرکەزقومینینگ قارارى

1. سیرتسوف، لومینادزی، شاتسکین وه باشقالارنینگ پەرتیەگە قارشی فرەکسیەچیلیک ئیشلەری توغریسیدا مەرکەزی کونترول کومیسسیەسینینگ ئاخباراتینی وه مەزکور فرەکسیەچیلەرنینگ بایاناتلارینی ئیشتیب، مەرکەزقوم وه مەرکەزی کونترول کومیسسیەسی قوییداغیلارنی تەئکیدلەیدیلەر:

ئا) سیرتسوف پەرتیەگە قارشی یاشیرین گورۆپپە تەشکیل قیلغان. بۇ گورۆپپەنینگ رەھبەرلیک مایاسیغا نوسوف، کاۋارسکی، گەلپیرین، کورس وه باشقالار کیرگەنلەر.

ب) لومینادزی، کوبکینە ۋاقتلار داوام قیلغان پەرتیەگە قارشی فرەکسیەچیلیک گورۆپپەسینینگ باشیدا تورغان، بۇ گورۆپپەنینگ رەھبەرلیکیگە شاتسکین، ریزنینگ وه باشقالار کیرگەنلەر.

ۋ) مەنە بۇ فرەکسیەچی یاشیرین گورۆپپەلەر ئولوغ ئوپپورتونیستلارنینگ بوتون ئاساسی پلاتفورماسیغا توغری کەلە تورغان عمومی سیاسی پلاتفورما ئاساسیدا ئولوغ—«مول» ئیتتیفاقی تەشکیل قیلغانلار.

گ) قیسمەنلار ئالدیدا وه ھەمە ئوچسب قالیش، ئولار بیلەن ئیمپکولەتسیە قیلیش ئەلگی بیلەن ئۆزەلیب ئالیمغان بۇ پلانفورمانی ماسەن، ئیشتیب ماھیەتنی بویینچا قورولیشنینگ بولشەویکلیک سوزعتلەرینەن کەچمیشنی تەلەب قیلادی. کەتتە ھەماکارلیق فرونتینی تارابتیریش زەرورلیکمنی ئەعلان قیلادی (لومینادزی).

د) سیرتسوف، لومینادزی وه باشقالار ئوزلەرینینگ ئوپپورتونیستلیق پلانفورمالارینی ئاتالیش ئوچون پەرتیە وه شورا رەھبەرلیگی بیلەن کورەشلە قورولیش یولقلاردیمزنی «کوز بویاش» (سیرتسوف) ئەعلان قیلیش کەبی نوقول منشیوکلیک ئوسوللەرنی قوللانغانلار. ئیستەلیب کرەد ئوەکتیو زاوودنی مەلتومکمن قیشلاغی (سیرتسوف) دیب ئەعلان قیلغانلار، ۋە کەنکەیتیلیک ھوا گب- پەرتیەدە ئەشچی وه دیھقانلارنینگ ئەھتیاج وه مەنفەعەتلەرینگە یات فیرقالارھا قارابدلارە (لومینادزی) دیگەن سوزلەرنی تەئکیدلەیدیلەر و باشقالار.

ی) یۇ گورۆپپەلەر ئوزلەرینینگ فرەکسیەچیلیک ئیشلەریدە پەرتیەنینگ مەخفی قارارلارینی فاش قیلغانلار.

ۋ) سیرتسوف، ھەمدە لومینادزی وه شاتسکین پەرتیە رەھبەرلیکیگە بولغان مۇناسەبەت وه مۇعامەلەلەریدە ئیکی یۈزلەمەلیك وه ئالداۋ تەکتیکەسینی کۆتکەزگەنلەر. مەرکەزی کونترول کومیسسیەسیدە سوراغان ۋاقتلاریدا جورتەگە یالغان مەعلوماتلار بیرگەنلەر.

2. مەرکەزقوم وه مەرکەزی کونترول کومیسسیەسی شونینگ بیلەن سیرتسوف، لومینادزی، شاتسکین و باشقالارنینگ قوییداغیلارنی بۈزغانلارینی بیلکە مەلەیدیلەر:

ئا) ئولار پەرتیەنینگ بیرلیکی توغریسیدا 10 نچی قورولتاینینگ قارارلارینی، چۈنانچی:

«قورولتای پەرتیەنینگ ئیچیدە قاتتیق ئینتیزامنی عەمەلگە ئاشیریش، ھەر قانداي فرەکسیەچیلیکلەرنی یوقاتیش ۋاقتیدا کوپرەك بولیش، توغدیریشغا مۇۋەففەق بولیش ئوچۈن مەرکەزقومغا ئینتیزامنی بوزغانلار، یاکی بوزلیشلار یاکی فرەکسیەچیلیکلەر بولغان ۋاقتدا پەرتیەدەن چیقاریشغا پەرتیە جازاسی بیریش بولیدا بوتون چارالارنی قوللانیشغا تاما مەرکەزقوم ئەعزالاریغا نیسبەتەن ئولارنی کاندیدەتلیکگە کوچیریش وه ھەتتاکیم ئەڭ کیینگی چارا سیفەتیدە پەرتیەدەن چیقاریب یوباریشغا ۋەکالەت بیرەدی، دیگەن قارارینی؛

ب) مەرکەزقوم وه مەرکەزی کونترول کومیسسیەسینینگ 1929 نچی یبل ئەپریل ئایدا بولغان بیرلەشکەن پلەنومینینگ قارارینی، چۈنانچی:

«مەرکەزقوم وه مەرکەزقوم پولیتبیوروسی قارارلارینینگ مەخفیلیکینی تەئمینلەی ئالالمادیغان مەخسوس چارالار وه ھەتتاکیم پەرتیەدەن چیقاریب یوباریشغاچا بولغان چارالار قوللانسین، دیگەن قارارینی؛

ۋ) پەرتیەنینگ 15 نچی قورولتاینینگ قارارینی، چۈنانچی:

«کونترول کومیسسیەلەرینینگ ساۋاللاریغا توغری جاواب بیریشدەن باش تارتقان پەرتیە ئەعزالاری دەرھال پەرتیەدەن چیقاریلیشلاری لازمدیر» دیگەن قارارلارنی بوزدیلار.

3. مەنە شو فەکتلەرنینگ ھەمەسیگە بینائەن مەرکەزی کونترول کومیسسیەسی:

ئا) سیرتسوف وه لومینادزینی ۋ. ك. پ. (ب) مەرکەزقومینینگ ھەیئەتیدەن چیقاریشغا؛

ب) شاتسکیننی مەرکەزی کونترول کومیسسیەسینینگ ھەیئەتیدەن چیقاریشغا قارار قیلادی.

کیرەك. شونینگ بیلەن بیرگە ئوزبیك ئورتاقلاریمیزنی تەربیەلەشنی ئیستەمەن چیقارماسلیغیمیز، ئولارنینگ بەعزی ۋاقتداغی خاتالاریغا، ئەمەلگەریلەکەرگەن ئیشچیلەرنینگ خاتالاریغا قاراغاندا ئاقەت کوروسەتیشیمیز کیرەك. بیزلەر ئولارنی بولشەویزم روحیدا تەربیەلەشکە یاردام بیرولیشیمیز کیرەك. فەقەت ئولار بولشەۋیزم تەربیەسیگە بویسونگەندەگینە، ئوزلەرینینگ مەیدە بورژووا تەبیعەتلەرینی یوقاتا ئالاسدان بیزگە قارشی کیلیب دۇشمەنگە کوز تیککەن چاقلاردا ئاعنا ئولارنی کوز سەفیمیزدەن مەرھەمەتسیز رەۋشدە ھەیدەب چیقاریشیمیز کیرەك. مەنە شو سەبەبلی-دە باتو ۋە رامز ئیشلەری سیمتکەری فەکتلەردە بولغان بورژووا مەللەتچیلیگینی مەرھەمەتسیز فاش قیلیش بیلەن بیرگە کورەشیمیزنینگ بو فرونتی باشقا فرونتی بیلەن- ئولوغ دەۋلەت شەۋینیزمەسی بیلەن کورەش فرونتی بیلەن یاندان بارلیق بولغانلیغینی، باتو وه رامز سیمتکەری بورژووا مەللەتچیلەرگە تورھی ئالاو ئاچقان ۋاقتدا ئولوغ دەۋلەت شەۋینیزمینینگ ئاساسی خاۋف بولیب قالغانلیغینی، ئونینگ بیلەن قاتتیق کورەشدە ئەھەللی مەللەتچیلیککە قارشی کورەشکە کەڭ ھاماللی تاریخی ئالاھەسگینی ئیستیكزدەن چیقارماسلیغیمیز کیرەك.

ئەگەر بیز مەنە شونی ئیش بیلەن ئەمەلدە ئالماساق، مەللی سیاسەتنی توغری ئوتکەزیش یولیدا ھەرەکەت قیلالماساق، کەسەم ۋۈجۈددەگی ئەعلەرینینگ مەللی پرولیتارییات ۋوجۈدگە کەلتیریش ئولارنی تەربیەلیش یولداغی ئیشلەرنی کوچەیتیرمەسەگز، پەرتیە تەشکیلاتلارنینگ پەرتیە مەعارفی ساھاسیداغی ئیشلەرینی وه پەرتیەگە یەرلی مەللەت ئیشچیلەرینی، بیزنیڭ کەلەرینی و ئالداغی کولخوزچیلارنی تارتیش یولیداغی ئیشلەرنی کوچەیتیرمەسەگیز، یەرلی مەللەتلەردەن کەدرلەر چیقارا ئالماسمیز.

ئورتا ئاسیا جۇمھۇرییەتلەریدە سوسیالیزم قورولیشی تەزلیکلەری بیلەن خەلقنینگ مەدەنی ئوسیشی ئورتاسیداغی ئاجرالیش وه فەرق یەنە کوپروك سیزیلور. ۋیلاییت، ئولکەچیلیك ساۋادسیز ئەملەکەت. سوسیالیزم قورولیش مومکین ئیمەس دیگەن سوزنی ئیسدە توتیش کەرەك. ئوزبیکستان جۇمھۇرییەتیدە ساۋادلی خالقینگ زورعا 15-20 پرەسەنتیکە بارغانینی، باشقا جۇمھۇرییەتلەردە ئیسە بۇ ئەنداز ھەم کەم 3-4-5 پەرسەنتلەرچەگینە ھسابلانغانینی، مەدەنی ئینقیلاب فرونتیغا، ساۋادسیزلیقنی یوقاتیش کورەشیگە کوچلەرنینگ جۇدە کەم قویولغانلیغینی ئیسدە توتیش کیرەك. مەھەللی رایون تەشکیلاتلاری بیلەن گەپلەشکەندە بۇ مەسئەلە توغریسیدا ئویلاب ھەم کورمەگەنلیکلەری قیشلاق دوراسیدا بۇ مەسئەلەگە کەم ئیعتیبار قیلغانلیقلاری، ھەتتاکیم مەکتەبلەردە قانچا تەلەبەلەر بارلیغینی ھەم بیلمەگەنلەری کیلیب چیقادی. مەدەنی فرونتغا یۆنەلگەن ئیعتیبارسیزلیقغا یول قویمالماسیمیز. مەنە بۇ نوقتادا یەنە بارلیق ھەم ۋەھم ئیشلەگە تاییتشدا ئوغری کیلمەگەنلەیە ئولوغی مللی مەدەنییەتنی روواجلاندیریش مەسئەلەسی کۈچسیزلیگی ئوزگە قوزغالدی. چۈنکی بۇ ساھادا بیزنینگ ئیعتیباریمیز جۇدە سۇست ئیدی. ئوندا ئیسە‌لە بورژووا مەللەتچیلەری حوکم سۈردیلەر. خەلق ئوقیتوچیلارینینگ تەشکیلاتی ھەم ئولارنینگ قولیدا بولیب چیقدی. ئورتا ئاسیا جۇمھۇرییەتلەری سیمتکەری جۇمھۇرییەتلەردە دیھقان عاماسیغا تەئسر قیلیشدا خەلق ئوقیتوچیلاری جۇدە مۇھیم قوماندانلیق ئەھەمیەتنی تەشکیل قیلادی. بۇ بیزنینگ ئوزبەکە ئالیموم خو-ۋمیە ئیدەگی تەعتەرغەباتیمیز بولیشی کیرەك. خەلق ئوقیتوچیلارینینگ ھەممەسی بیز بیلەن بیرگە باراردی دیگەن کەفالەتنی کیم ئوز گەردەنیگە ئالا بیلەدی؟ پرولیتارییات ئینقیلابیغا، قیشلاقی خوجالیقینی سوسیالیزم ئاساسیدا قایتادان قوریشغا ئولارنینگ ھەممەسی نامانیدان بیزگە یاردام بار دیب کیم ئیتە ئالادی؟

مەنە شۇ فرونتدا بیزلەر ئیعتیبارسیزلیق یبتەرلیك دەرەجەدە ئوتکەزولەشدیرەمەدیك. مەدەنی قورولیش مەسئەلەلەرینی پەرتیە تەشکیلاتلاری ئالیمغانیکەشلی مقداردا قوییادیلەر. داوام قیلا یاتقان مەدەنی موئەسسەسەلەرنینگ وه تەشکیلاتلارنینگ ئیشلەری ئوئستیدەن یبتەرلیك جەمەعەت کونترولی ووجودگە کەلتیرودەمەك، ئەنتەھەدە ئەقەت گ. پ. ئونینگ ئارالاشوۋیغدا، سوسیالیزم قورولیشینینگ مەنە شۇ ئیلك ئەھەم ئوچەمتیکەسیگە، ۋۇجۇدگە كیلگەن ئاھۋالنی توکەتیشکە مۇمکینلیك بیردی.

(ۋ. ك. پ. (ب) مەرکەزقومینینگ کاتیبی ئورتاق باۋمانینگ تاشکەنت پەرتیە ئەکتیفیدە سوزلەگەن نوتقیدان)

ئولكه پەرتيه كونفرينسيەسى ئالدىدان

هەممه مىللى كومپەرتيەلەرنىڭ مەركەزقوملارىغا، ۋىلاياتقوملارىغا ۋە پەرتيه ر ايكوملارىغا

1931 ينچى يىل فېۋرال ئايىدا بىرىنچى ئولكه پەرتيه كونفرينسيەسىنىڭ چاقىرىلىشى مۇناسەبەتى بىلەن ۋ ك پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى 5 ينچى دىكەبردەن بىرىنچى ياڭۋارغاچا پەرتيه يەچەيكەلەرى بيورولارىنىڭ، يەچەيكەلەرىنىڭ حساب - قايتادان سايلاو كەمپەنيەسىنى، 10 ينچى ياڭۋاردەن 1 ينچى فۋ لكچە شەھەر ۋە رايون پەرتيه كونفرينسيەلەرىنى ئوتكەزىشكە قارار بىردى.

حساب - قايتادان سايلاو كەمپەنيەسىكە فەۋقئەلئادە كەتتە سىياسى ئەھمىيەت بىرىب، ۋ ك پ (ب) مەركەز قومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىغا ئونى بۇتۇن پەرتيه ئىشلارىكەتتە كورۆك بىلگىسى ئاستىدا تايارلاش ۋە ئوتكەزىشنى تاپشىرادى.

ۋ ك پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى حساب - قايتادان سايلاو كەمپەنيەسىنى ئوتكەزگەن ۋاقتدا هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىغا هەر بىر قويى پەرتيه ئىدارەسىنىڭ سىنفى ئورۆش قابىلىيەتىنى ۋە هوشيارلىغىنى ئالاھىدا دىققات بىلەن تېكشىرىشكە ئاساسى ئېتىبار بىرىشنى تاپشىرادى. حساب يەغىلىشلارىدا بېتېكە قاراماسدان قاتتىق بولشىۋىكلىك ئوز ئارا تەنقىدىنى كىڭەيتىرىش تەئمىنلەنسىن. ئوز ئارا تەنقىد هەممەدەن بۇرۇن هەر بىر پەرتيه يەچەيكەسىنىڭ ۋە پەرتيه قوممىتاسىنىڭ پەرتيەنىڭ باش يولىنى ئەمەلدە قاندای ئورۇنداتىلشىرغانىنى تېكشىرىشكە قاراتىلمىسن.

ۋ ك پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىغا قويىداغىلارنى تاپشىرادى:

ئا) حساب - قايتادان سايلاو كەمپەنيەسىنىڭ ۋەزىفەلەرى رايكوملارنىڭ پىلىنوملارىدا، پەرتيه ئەكتىفى يەغىلىشلارىدا ۋە يەچەيكەلەرنىڭ پەرتيه يەغىلىشلارىدا مۇزاكەرەگە قويىلسىن.

ب) يەچەيكە ئەزالارى ئىچىدەن يەچەيكەلەرنىڭ پەرتيه يەغىلىشلارىدا سايلانغان مەخسۇس ئوز ئارا تېكشىرىشو كومىسسىيەلەرى تەشكىل قىلىب، يەچەيكەلەرنىڭ پەرتيه ئىشلەرى ئاحۋالىنى هەر تامانىدان تېكشىرىش ئوتكەزىلسىن.

ۋ) حساب - قايتادان سايلاو كەمپەنيەسىكە يەچەيكەلەرنىڭ ماخسوس ئىكى پەرتيه يەغىلىشلارى بېغىشلانسىن. بۇنىڭ بىرىنچىسىدە رايكوم، شەھەر قومىتاسى ۋە يەچەيكەنىڭ حساب مەئروزەسى ۋە ئوز ئارا تېكشىرىشو توغرسىدا كومىسسىيەنىڭ قوشىمچا مەئروزەسى ئېشىتىلسىن. ئىككىنچىسىدە مەئروزەلەر بۇيىچە سىلەن ئەمەلى تەدبىرلەر تۇزىب، رەھبەرلىك قىلوچى پەرتيه ئىدارالارى سايلاولار ئوتكەزىلسىن.

ۋ ك پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى قايتادان سايلاولار باراباىنقان ۋاقتدا هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىغا قويىداغى ئىشلارنى ئەمەلگە ئاشىرىشنى تەكلىف قىلادى:

ئا) ئىشلەب چىقارۇچى يەچەيكەلەرنىڭ بيورا هەيئەتىگە سەنائەت - مالىيە پىلاننى بەجەرىش ۋە ئالەرنب يېيارىش ئۇچۇن ۋە ئىشلەب چىقارىشنى ياخشىلاش ئۇچۇن ئەكتىف رەۋىشدە كورەشەيانقان، دەستگاھدە ئىشلەۋچى ئىلىنفى زەربەچى ئىشچىلاردەن ئىڭ كەمىدە 85پىروسەنت كىرگىزىش.

قىشلاق ۋە ئاۋۇل پەرتيه يەچەيكەلەرىنىڭ هەيئەتىگه ئىڭ كەمىدە 80پىروسەنتىنى سىنفى كۆرەشدە سىنالغان، غاللا پاختا تايارلاشدا، كولخوزلارنى مەحكەملەشدە ئەكتيف ئىشتىراك قىلغان، كەمبەغەل ۋە ئورتا حال دىيقانلارنى كولخوزغا ئويۇشتۇرغان بەترەك، كەمبەغەل دىيقانلاردان ۋە كولخوزچىلاردان كىرگىزىش.

شورا يەچەيكەلەرىنىڭ يېڭى هەيئەتىگه ئىڭ كەمىدە 60پىروسەنتىنى ئىشچىلاردەن كىرگىزىش.

ب) شەھەر قومىتالارى پلىنوملارىنىڭ هەيئەتىگه ئىڭ كەمىدە 70 پىروسەنتىنى، ئاما بيورا هەيئەتىگه ئىڭ كەمىدە 60پىروسەنتىنى ئىشلەب چىقارىشدا بولغان ئىشچىلاردەن كىرگىزىش، قىشلاق رايون پەرتيه قومىتالارىنىڭ هەيئەتىگه ئىڭ كەمىدە 60پىروسەنتىنى، بيورا هەيئەتىگه ئىڭ كەمىدە 50پىروسەنتىنى ئىشچى ۋە بەترەكلەردەن كىرگىزىش.

ۋ) ۋ. ك. پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى يېرلى مىللەت ئىشچىلەرى كەدرلەرىنىڭ پەستدەن يوقارىغا چىقارىلىشىغا ئەلبەتتە بىتەرلىك بولىشىنى ۋە پەرتيه تەشكىلاتلارىدا ئۇلارنىڭ سەكىن ئوسىشلەرىنى تەنقىد قىلىب، هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىدا قايتادان سايلاو كەمپەنيەسىدە يېرلى ئاساسى مىللەتلەرنى رەهبەرلىك قىلوچى، مەسئولىيەتلى ئىشلەرگە، هەممه پەرتيه ئىدارالارىنىڭ هەيئەتىدە ئەساسەن ئىشچى، بەترەك ۋە كەمبەغەللەر ئىچىدەن كوپراك پەستدەن يوقارىغا كوتەرىش ئىشىكە ئالاهىدە ئەھمىيەت بېرىشنى تەئمىنلەشكە تەكلىف قىلادى.

گ) ۋ ك پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىغا قايتادان سايلاۋ كەمپەنيەسى ۋاقتدا خاتىنلارنى چىنەكەم ئازاد قىلىش يولىداغى ئىشلەردە قاتتىق بەرلىش نوغدىرىش كورەكلىكىنى، پەرتيه ئىدارالارىنىڭ هەيئەتلەرىگە رەهبەرلىك قىلوچى مەسئولىيەتلى ئىشلەرگە ئىشچى، بەترەك ۋە كەمبەغەل كوممونىست خاتىن - قىزلارنى، ئاينىقسا يېرلى مىللەت خاتىن-قىزلارنى جۇرئەت بىلەن ۋە قەتئى سورەتدە پەستدەن يوقارىغا چىقارىشنى تەئمىنلەش زەرورلىكىنى كورسەتەدى.

ۋ ك پ (ب) مەركەزقومىنىڭ ئورتا ئاسىيا بيوراسى هەممه پەرتيه تەشكىلاتلارىغا رەهبەرلىك قىلوچى پەرتيه ئىدارالارىنى سايلاغان ۋاقتدا، پەرتيه ئىچىدەگى خالىقچەلىقلى قاتتىق سورەتدە ئوتكەزىشنى تەئمىنلەشكە تەكلىف قىلادى.

بۇتۇن فرونت بويىنچا سوسيالىزم هۇجۇمى، ئوتكورلەنگەن سىنفى كورەش، يەكى ئىقتىسادى سىياسەتنىڭ كىيىنگى دەورىكە كوچىشنىڭ ئەمەلى سورەتدە ئورۇنشىغا ئاشىرىلىب، مەملەكەتنىز سوسيالىزم دەورىگە قادام قويغان بىر زامانىدا، پەرتيه تەشكىلاتلارى قويەماقلارنى بەجەرىشلەرى لازىمدىر:

پەرتيەنىڭ خوجالىق ۋە سىياسى ۋەزىفەلەرىنى مۇۋەففەقىيەت بىلەن بەجەرىشنى تەئمىنلەش.

پەرتيەنىڭ مەملەكەتنى سەنائەتلەشدەگى باش يولىنى هەممەلكە ئاشىرىشدا ئىشچىلەر سىنفىنىڭ غايراتى باشدا تۇرىب ئالىش. سەنائەت - مالىيە پىلاننى بەجەرىشكە، كىڭەيتىرىلگەن سوسيالىزم مۇسبەقەسى ۋە زەربەچىلىك ئاساسىدا بېش يىللىقنىڭ ئوچونچى يىلىنىڭ پروگراماسىنى تەئمىنلەشكە پەرتيه ۋە ئىشچىلەر سىنفىنىڭ بۇتۇن كۆچلەرىنى سەفەربەرلىك قىلىش.

كولخوزلارداغى بەترەك، كەمبەغەل ۋە ئورتا حال ئامماسى، بىرىنچى نەۋبەتدە قىشلاق ۋە ئاۋۇللارنىڭ بۇتۇن پەرتيه تەشكىلاتلارىنى غاللا - پاختا تايارلاش كەمپەنيەسىنى مۇۋەففەقىيەت بىلەن ئاماملاش ئەترافىغا، مۇشتومزورلار بىلەن كۆرەش ئەترافىغا چىنەكەم تەشكىل قىلىشنى كىڭەيتىرىش، كەمبەغەل ۋە ئورتا حال ئاممانىڭ كولخوزگە كوتەرىلمەسنىڭ ۋۇرانلى تولقونىنى تەشكىل قىلىشنى ۋە پەرتيەنىڭ ياپپاسىغا كوللىكتىفلەش ئاساسىدا مۇشتومزورلارنىڭ سىنفى بولۇب ياتاۋىنى ئۇگەتىش توغروسىداغى شەئارىنى ئەمەلگە ئاشىرىشنى تەئمىنلەش.

پاختا پروگراماسىنى بەجەرىشدە ئاساسى كەمپەنيە بولغان، ئىككىنچى كوكلەم ئېكىن كەمپەنيەسىنى ئوتكەزىشكە بولشىۋىكلەرچە تايارلانىش.

دەۋلەت ئەپپەرەتنى مەحكەملەش، ئونى قەتئى سورەتدە مىلەلىلەشدىرىش ۋە ئەپپەرەتلەرنى بىيوراكرات، زورۇر كونەلەرەن ھەزەرلەدەن ئازاد قىلىش ئۇچۇن دائىمى كورەشۇلىي تەئمىنلەش.

ئولىك ئوپپورتونىسلىك بىلەن حازىرغى پەيتدە ئاساسى خاۋف سىفەتىدە «سول» ئېگىلىش بىلەن، تروتسكىزىم سالقىتلارى بىلەن، پەرتيه ئىچىدە ئاساسى خاۋف بولغان ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمى ۋە مەھەللى مىللەتچىلىك بىلەن، شۇنىڭ بىلەن بىرگە پەرتيەنىڭ باش يولىدان هەر قاندای چېتكە چىقىشلارىغا مۇراساچىلىق بىلەن مەرھەمەتسىز رەۋىشدە دائىمى كورەش ئالىب بارىش.

ۋ ك پ (ب) مەركەزقومى ئورتا ئاسىيا بيوراسىنىڭ
كاتىبى: كاخىيانى.

تولقونلار ئالدىدا

«بولونغور رايون، ريۋاج دەهە، لوش تېپه قىشلاقلى مۇشتومزور مەھمۇد ئېسكەندەر ئوغلى چەمەندەى ئاچىلىب تۇرغان پاختانى ئورىب قامىش ئورىندا ئاتما باسدى ۋە ئۇستدان ئۇۋراق ئارتىب يابادى سېبى. بەكەلگوتاماس قىيمىش. بۇندان ئېڭ ئازى 60 پۇت پاختا چىقارتىدى.»
قايقان

«ۋبكا رايون، شوركەند جاماغا قايىرما قىشلاقداغى بىرلەشكەن كولخوزنىڭ رەئىسى عەبدىرامان يونس ئوغلى مۇشتومزور بولسا هەم ياشىرىن كولخوزغا كىرگەن ئېدى، تېز ئارادا كولخوزنىڭ 250 پۇت ئۇرۇغنى ئىسراف قىلدى.»
مەۋسىكار

«ھەزىلىنسكى رايون يەينەلسىل كولخوزىغا ياشىرىنچا كىرىب ئالغان مۇشتومزورلاردان ئىسحاق باي، سوفى بېك، باتىر بېك، تېشە باي «بەكەنلەر» كولخوزنى بوزىشغا حەرەكەت قىلاقدالار. بالەرادا بىرلەشكەن چېكىت ۋە 200 پۇتچە كوتچەرەنى شۇلار ياشرىب چېرىتىب يۇبارغانلار. 15 هەممە ئۇرلى ماشىنا ئەسبابلار شولارنىڭ ئىغواسى بىلەن ئىشلەنەلمەدى. حازىر زەنگلىب ياتادى. نەتىجەدە 200 هېكتەر پاختا مايدانىدان 100 هېكتەرى چاپىلماي خەراب بولدى. رايون تىركەۋچىسى بۇلاردان 11 كىشىنى ئالاقا ئالدى.»
ئېركەش، تۇرغون

چەبھە بويلاب ئاغىر كورەش -
ئەدەي ئاتادى.
قۇم - كېسەكلەردەن كوب بىھەدار قىرغاقلار
ئوريەلەدى، ئوپرالادى.
دەمەشەت - تەنتەنە -
مايقىرادى بويىداق قامقاه بىلەن -
بورتەنە.
گىرداپلارغا ئوچراب، بىرىق يىلكەنلى -
بىر سىنىق كېمە -
بىر بېشكەدەى چايقادى -
پاسسازىرلارىن [1]
قىلبلارى كەبى.
ئېشكەك قولدان چىققان، ئومىد قۇيرۇققا
پاسسازىرلار جاۋدىرلانىب -
تۇلبە كوزلەردەن -
سالار يىراقغا:
ئو... هو... پايانسىز،
كورىنمەس ساھىل،
يا نە جات - ئۆلىمىز
ئەللە قايدا بىر توده ئەت تولقونغا قارشى -
ئۆۋىللاماقدا،
بىر ياقىنلىق سىزىب بۇندان پاسسازىر قالبى
هەۋۋۇللاماقدا.

***

قىشلاقلارنى قۇچاقلايدى
تولقون - قىزىل داغ،
مۇشتومزورلىق سوختە شەم،
- سونوك بىر چاراغ،
ملتىرەيدى -
ئېلېكتىرونىڭ نۇرىگە قارشى.
جەھان بىر باغ قامىش بولسا
پاندىرما - قويسا.
- «كوپچولىكدە يىرق بەرەكەت -
كوللېكتىبق بولماق،
پاختاكارلار خار»
دېب تەنەدى كىچە - كۇندوز قىلىب حەرەكەت
ئىمغا ئارقار.
بەئزەن بۇزار ئەلەزەدە پاختا مايدانىن،
ياقار خەرمانىن.

***

بۇقەلەمۇن سىنگەرى هەر دەم رەنگ بە رەنگ،
قىلادى تەبرەناش،
كوللەكتىفلەر قۇچاقىغا ياشىرىنادى،
زەھەرلى ئەجدەر-
ئەستە - ئەستە ئىچىدەن ئويىب بىرەدى زەھەر،
چەكتەلەرنى چىرىتەدى قويماسدان بارىن
پوپەنەكلەر ئوستدان
بىر قوزى قارىن
مۇشتومزورلىق لىقماسىغا ئۆتىب چىقادى،
ماغاللايدى،
بىر ئونكوردە ئوغرى - كۇنجەرە،
مەلەمەلەيدى
مۇشتومزورنىڭ قالبىغا ئاچىلغان يەرە
ماشىنالار ئىشلەتلمەى ياسىب قالسا زەنگ،
مۇشتومزورلىق چېھرەسى
ئالار يۇزىدان رەنگ.

***

چەبھە بويلاب تولقون كورەش
ئاقىب بارادى،
مۇدراق، يەككە قىشلاقلارنى
كولخوز - قىزىل داغ
يارىب بارادى!
چىقىنادى،
زوردىقادى،
دۇشمان مۇشتومزور،
يولغا چوكىب قارا بۇيرا، توغان بولماقدا
يازورۇ يازور.
كورەش كوب شوخ!
ئاقىزادى «بىر سامان پارچا»
بىر ئوزىك قىلچاھ
ئىلەمەسدەن چىنى ۋە چىپ بەستەنى-
مۇشتومزورنىڭ جېكەن ئولەكسە تەنى،
ئەللە قايسى ئىلمىز، چىرىك بۇتانىقا-
ئىلمەدى،
ساسسىغىنى ساچىب هەر ياقعا.
بۇ تولقونلار بىلەن ئاقىقان
«هەزار ۋە هەزار» -
مۇشتومزورلىق مۇردەسىگە قازىبدى مازار!
مازارلار شۇدكار،
بارى پاختاكارا!
نەقەت،
بۇندا مۇشتومزورنىڭ نەنى - ئاغى -
نە تولقوندان مەشەققەت
سېزەدى،
نە چەككەلەردەن قايغۇ.

غافۇر غۇلام.

[1]) مۇشتومزورلار

ئوز پىلودوتورگه ئوز - ئوزنى تەئمىنلەش «گولدەستەسى»

چېنىكە بىرانولا ئىكى يەشك بېرەمسىز، ئىكى مەرتەبەدەن ئېبزۇۋشچېكىكە تولەش ئاسان ئېمەس، - دەيدى بىر ئايم تملله لوزبەك پىلودوتورگ ئىدارەسىدان چىقىب.

كەپ، ساۋدا كومىسەرىنىڭ نائىبى رەهبەرلىكىدە ئىشلەيتورغان ئوزپىلودوتورگ كونتورىنىڭ، چېتكە چىقارىب، سوسيالىزم قورولىشىنى قۇۋاتلاش ئۇچۇن هەرخىل ماشىنا ۋە تەسبابلار كېلتىرىش بولىدا يۇل نولا تورغان 80 يەشىك بىرىنچى سورت ئېكسپورت ئالمانى ئوز هەزمەتچىلەرىگە بولوب بېرىشى ئوستدە توكەن.

ئوزپىلودوتورگ بۇندای ئىشنى بىرىنچى دەفعەگىنە قىلمايدى. ئۇ چېتكە چىقارىش، پاكى كوپېرەتىف ۋە باشقا شۇندای دەۋلەت ساۋدا ئىدارالارى ئارقالى ئىشچىلەرنى تەئمىنلەش ئۇچۇن بېلگىلەنگەن مېۋۋە سەبزەۋاتلارنى هەر ۋاقت كوزلەرى ئويغوئچا كېلتىرىب، ئوز خزمەتچىلەرىگە تاقسىم قىلىب بېرىب تۇرادى. كەرەم كەرتىشكه، ئالمانىڭ هەممەسى دائىمى خەزىنە، ئالمانىڭ 2 پۇت كېلە تۇرغان بىر يەشكى ئەنىگى 11 سومىلار مقدارىدا. بۇ ياما ئەستەگەن كوپېرەتىف دوكانلەرىنكەدەن ئارزان.

بۇندا كەنتورىنىڭ ئىشلى-ترلاقاملارى بەر-ئىكى يەشىك ئالما ئالىش بىلەنگىنە قالماسدان 4-5 يەشىكنى هەم پاساب ئالىب كېتە بېرەدىلەر.

ئوزپىلودوتورگدە «ئوز - ئوزنى تەئمىنلەش» شۇندای گۇللەگەن، كم هەممه بۇ «گۇل دەستە»نىڭ هىدىكه مەست بولغان. كومونىستلەر ۋە مېستەكوم هەم مەست. بۇنوغرىدا ئا رازەلىقى بىلدىروچى بىر كىشى هەم تاپىلماغان. ئوز پىلودوتورگداغى «بولشىۋىكلەر» سىنفى پەزىتسىيەلەرنى تەسلىم قىلغانلار. ئۇلار ئوزلەرىنىڭ پەرتيه ۋە ئىشچىلەر سىنفى نامانىدان قويىلغان ماۋقەلاردان كومىسەرنىڭ نائىبى- شۇ تەرتىبسىزلىكلەرنىڭ تەشكىلاتچىسى ئىستىپونىنكونىڭ يېنەكچىلىكى بىلەن قاچقانلار.

مەنه بۇ ئەكتلەرنىڭ تېكشىرىلەشىنى، ئوز پىلودوتورگ يەچەيكەسى ۋە مېستكومىنىڭ ئازالانىشنى «كومونىست» ئىستىپو نىنكونىڭ جاۋابكەرلىككە تارتىلۋىنى تەلەپچىلەر بولماسدان قالماس دېب بىلەمز.

şura sajlavlarьoa tajjarlьq syst

tөrəcilik qavlarьnь kөtərib taşlajlьq

taşkənьt qadamь tezlətkan emas

تاشكەنت شەھەر شوراسى ۋە ئوزىنىڭ ئاترافىداغى توىرت رايون شورالارى خوزورىدە سايلاۋ كومىسسيەلەرى تەشكىل ئېتىلگەن بولسادا كومىسسيەنىڭ ساستافى قانىقارلىق ئېمەس.

شەھەر سايلاو كومىسسيەسى، تايارلىقنى قاندای ئوتكەزىش ھاقىدا پىلان تۇزگەن بولسادا، بۇ پىلان حازىرغا قادار كەمبەنتدەن تاشقارى چىققان ئېمەس. شۇنىڭ ئۇچۇن هەم رادىيو ئارقالى داقلادلار ئوقۇش، زەربەچى بىرىگەدەلەر، ئەكەزلەر ئۇچۇن رابوچەلار تەكلىفنى توپلايتۇرغان تەشەبىوس گورۇپپەلەرى، شو دېپوتاتلارنىڭ ئىشىنى تېكشىرىش سېنكەرى تەدبىرلەر ئەمەلگە ئاشەرىلماي ياتادى.

سايلاۋچىلارنىڭ روبختەسىنى تۇزۇشكە كىرىشىلگەنى يوق. خاسىزلارنىڭ روبختەسى بولسا، فقەت كەمبەنت ئوسۇلى بىلەنگىنە تېكشىرلەياتقىر. شۇنىڭ بىلەن بىرگە شەھەر شوراسى رايون شورالارىغا حوقوقدان نا توغرى مەحروم قىلىنغانلارنىڭ شىكايەتلەرىنى قابول قىلىش ۋە ئۇلار ھاقىدا مولاحەزەلەر بېرىشنى مەنع قىلىب، قايتادان سايلاو ئېنىستىروكسىيەسىنى توپال رەۋىشدە بۇزدى.

پەروفسايوزلار، كوپېرەتسيە، ئېختىيارى جەمئىيەت ۋە باشقا جەماعەت، تەشكىلاتلارنىڭ قايتادان سايلاۋداغى تايارلىقىقا قوشاۋلارى بىر ياقدا تۇرسىن، بو كەمپەنيەگە قاندای ئىشتىراك قىلىشلارىنى هەم ياخشىلاب بىلمەيدىلەر.

هوۋومەن ئېيتكەندە شورا سايلاۋلارىغا حازىرلىق ئىشلەرى شەھەر شوراسىدان ئاۋتەب، رايون شورالارىغا قادار توىرت ئاياقلاب، ئاقساياتىر.

hykymət deriktifi buzuldь.

قارغانە رايونىدا شورالارنى قايتادان سايلاۋغا تايارلىق ئىشى شەهەر شوراسىنىڭ حەرەكەتسىزلىكىكە بارىب تاقالماقدادر. شەھەر سايلاوكوم ئەزالارنىڭ هەيئەتى هامان تولاغانى كەبى هاقسىزلارنىڭ روبختەسى حازىرغا قادار قايتادان كورىلگەن ئېمەس. شۇندای قىلىب، حوكومەت دېرىكتىفلەرىنىڭ ئىجراسى بۇزۇلماقدا. شەھەر شوراسىنىڭ بۇنغا ئەئىبدار حادملارى جەددى مەسئولىيەتكە تارتىلىشلارى لازم.

بەرنچى نەۋبەتدە ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمىغا قارشى

قالاق ۋە ساۋادسىز ئاممە كوب بولغان (90 پىروسەنتىچە) بىر مەملەكەتدە پەرتيەنىڭ بۇتۇن تاپشىرىقلارىنى توغرى ۋە تېز كەل ئەمەلگە ئاشىرىش - قىيىن بىر ئىش. ئېڭ موھىم مەسئەلەلەرنىڭ بىرى، مىللى كەدرلەر ئوستىرىب چىقارىش مەسئەلەسىدر. بو كەدرلەرسىز ماھەللى ئىشلەرنىڭ كىڭەيىشى مۇمكىن ئېمەس. ئاۋروپالىلار قىشلاقغا بارىب، تەرجىمانلار ئارقالى سوزلەشەر «مېكەن» يو كوڭىلدەگىدەي بولمايدى. چۇنكى ئاممانىڭ كەيفىيەتىنكە چوقۇر تۇشۇنىش، ئونى بىلىش، ماهالىنىڭ شورا ۋە كوپېرەتىف ئىدارالارى بىلەن ئوز ئارا مۇناسەبەتىنى بىلىش، ئايىرىم دىيقانلارنىڭ شەكايەتلەرىنى ئېشىتىش كېرەك. تىل بىلمەگەندە بۇلارنى ئەمەلگە ئاشەرىش جۇدە قىيىن ئەمەس.

ئېڭ موھىم ۋەزىفە- يېرلى مىللەتلەردەن يېتەرلىك مىقداردا مىللى كەدرلەر تايارلاشدر. بۇ، ئالىمەمىزدا تۇرغان ئەساسى مەسئەلە. بۇ ساھادا فقەت كىيىنگى يىللاردا غىنا سېزىلەرلىك حەرەكەت باشلانماقدا. شۇ كۇنگەچە بو يولداغى ئىشلەر جۇدە سۇست باردى. مەسال ئۇچۇن بەكى كەدرلەر ئىشلەب چىقارىلماۋغان هالى مەكتەبلەرنى ئالايىق. مەسەلەن ساگونى قارانى كېينىكى قابولدا قادار 3600 ئىستودېنتنىڭ 81 پىروسەنتى ئاۋروپالىلاردان ئالىنىب، يېرلى مىللەتلەر فقەت 19 پىروسەنتىنگىنە تەشكىل قىلغان. كېيىنگى قابول بۇيونلەدى باشقا كەرتىنكەنى بېردى. 62 پىروسەنتنى يېرلى مىللەتلەردەن ئالىندى. تېخنىكەلەر، ئاگرانوملار تايارلايتورغان باشقا پەروف - تېخنىكە مەكتەبلەرىدە هەم شۇ حالنى كورمەكدەمز (مېن بو حالنى ئوز كوزم بىلەن كوردۇم). بۇ مەكتەبلەرنىڭ تەلەبەلەرى ئىچىدە هەم ئاۋروپالىلار كوپچىلىكنى تەشكىل قىلادى ۋە ئولار يېرلى تىلنى ياخشىلاب ئۇرگەنمەيدىلەر. ئەلبەتتە ئولار ئېكىمنى ماشىندا بىلەن ئېكىش توغرىسىدا تىل بىلمەي تۇرىب رەھبەرلىك قىلالمايتۇرغان بولسالار مېن ئۇنىم كەم ئالىنىب قالماغاى دېب ئوبرقامەن.

ئوندان كېيىن پەرتيه مەئارىفى سېستىمەسى بويىنچا كەدرلەر تايارلاش مەسئەلەسىكه كېلەمز. بۇندا هەم ئىشلەر ماختارلىق ئېمەس. ئوزبېكستاندا پەرتيه مەئارىفى ماخاپچەلاردا ئوزبېكلەرنىڭ سالماغى 35پىروسەنت. حالبوكىم پەرتيه تەشكىلاتلارىدا ئوزبېكلەر 59 پىروسەنتىنى تەشكىل قىلادى. تۇركمەنستاندا يەنە چاتاق. پەرتيه تەشكىلاتلارىدا تۇركمەنلەر 55 پىروسەنت بولغاندا، پەرتيه مەئارىفى ماخاپچەلاردا 22 پىروسەنتنى تەشكىل قىلادىلار. دېمەك، ئوزبېك ۋە تۇركمەنلەرنىڭ جۇدە كوب قسمى پەرتيه مەئارىفىدان چېتدە قالادى. بىز ئۇلارلى سىياسى جەهەتدەن ئاز تايارلايمز. يەنە مەسال ئۇچۇن كەسەبە ئويۇشمەلەرىنىڭ ئىشلەرىنى ئالايىق. ئۇلار ئو ئىش بىلەن جۇدە كەم شۇغوللانادىلار. ئەمۇمى ئورتا ئاسيانىڭ ئېڭ بوش ئوچەستكەسى كەسەبە ئويۇشمەلەرىنىڭ ئىشلەرىدر. حالبۇكىم مىللى پرولېتارىياتنى توغدىرىش ئۇلارنى تەربىيەلەش-جۇدە كەتتە ئەھمىيەتكە ئېگە بولغان مەسئەلەدر. ئېھەۋبولدا يېرلى مىللەتلەرنىڭ پىروسەنتى فقەت 18 پىروسەنتە، بىر تالاي پىللەكەشلىك فابرىكەلەرىدە ئوزبېك ۋە تۇركمەن خاتىن-قىزلارنىڭ مەحنەتلەرى جۇدە قىيىنلىق بىلەن كېرگزىلەدى. تاش كومىر ۋە نېفت كانلارىدا ئىشچىلەر ئورتاسىدا يېرلى مىللەتلەر قاتلاۋى بوش، بۇ قاتلاو بەترەكلەر ئورتاسىدا ۋە قسمەن سوفخوز ئىشچىلەرى ئورتاسىدا كوب دەرەجە كوچلىدر. مەسال ئۇچۇن قىشلاق خوجالىق ئىشچىلەر سايوزى سىنگەرى سايوزلارنىڭ ئىشلەرىنى ئالىب كورەمز. ئو جۇدە بوش ئىشلەيدى. يېرلى ئىشچىلەرنى، بەترەكلەرنى-مىللى كەدرلەرنى تەربىيەلەش ئىشلەرىنى كېڭەيتىرمەى ياتىمز. يارماق بىلەن ئىكراسىق باو، بوسوبۇزق باو دېب ساناب كېتىش كېفايه قىلمايدى. بەلكم رايونلار، كولخوزلار ۋە ماشىنا تىرەكتر ئىستەنسيەلەرى ئۇچۇن ۋە باشقالار ئۇچۇن يۇز ۋە مىڭلەرچە ئىشچىلەرنىڭ ئوسب چىقىشى توفرىسدا سوزلىش كېرەك.

ئەپپەرەتنى يېرلىلەشدىرىشدە هەم جۇدە كوب ئىشلەش كېرەك بولادى. ئايرىم رايونلارنىڭ مەركەزى ئىدارالار بىلەن رروس تىلىدە يازىشولارى سېنكەرى تەرتىبسىزلىكلەرنى دەررەۋ يوقاتىشمز كېرەك.

مىللى مەسئەلەدە ئاغماچىلىقلارغا- يول قويماسلىقغا، ئولار بىلەن كورەشوكە ئايرىم ئېتىبار بىرىش كېرەك، فىكرىمچە، هەممه پەرتيەلىلەر ۋە خىزمەتچىلەر يېرلى مىللى مەسئەلەدەگى دىرېكتىفلەرنى بەجەرلىك دەرەجەدە ئۇگرەنگەنلەر ۋە ئاگلاغانلار، دېب بولمايدى. لېنىننىڭ مىللى رايونلاردا ئاۋروپالىلارنىڭ يېرلى مىللەتلەرگە ياردامچى بولىشلارى، ئۇلارغا بولشىۋىكلەرچە ئوسىشكه ياردام بېرىشلەرى كېرەككىلىكى توغرىسداغى دەستورىنى ئالايىق. مەنه بۇلار ئاۋروپالى خىزمەتچىلەر نامانىدان، پەرتيه، كەسەبه، شورا كوپېرەتىف ۋە باشقا ئەپپەرەتلەرنىڭ خىزمەتچىلەرى تامانىدان هەر ۋاقت ئەمەلگە ئاشىرلادىمى؟

بۇ توغرىدا مېنىڭ ئالغان ئەئەسسۇراتىم مەنە شۇندای، مېن ئوكرۇگ قومىتالارى ۋە رايكوملار ۋاقتىدا، بۇندا ئايرىم ئوكروگ قومىتالارىنىڭ كەرۇزدەن كېچىرەدىم. ئوكروگ قومىتاسىنىڭ يېرلى مىللەتدەن بولغان كاتبى هەكل ئۇچرەتىدە ئولتۇرادى. بۇتۇن ئىشنى تەشكىلات بولىمىنىڭ ئاۋروپالى مۇدىرى ئالىب بارادى. ئىسما كاتىبكە، «ئوسىش ئۇچۇن» ئەشكىلاتنىڭ حالئەقى رەھبەرى بولىش ئۇچۇن، هېچبىر ياردام كورسەتمەيدى، ئوكروگ ئۇگكەنلىمزدەن كېيىن ئاۋروپالىلارنىڭ كوپى رايونلارغا چىقەادى. رايونلارنىڭ ياشدا يېرلى مىللەت ئىشچىلەرىنىڭ ئولتۇرىشى كېرەك بولدى. ئولار هەلى پاختى تايىارلانماغان. شو سەبەبلى رايون تەشكىلاتلارىنىڭ ۋە شورا ئەپپەرەتەنىڭ بوشاشىغا سەبەب بولدى. مەسەلەن، لېنىنگراد، ئىۋانوۋ-ۋوزنىسەنىسكىدەن كېلىب، پاختا پروگرامەماسىنى بەجەرىشدە ئورتا ئاسياغا ياردەملاشغا تورغان هەربىر ئورتاق مەنە بۇ ۋەزىفەسىنى، فقەت ئىشچىگىنە ئېمەس، بەلكم يېرلى مىللەتلەرنىڭ ئىشچىلەرىنى تەربىيەلەش ۋە ئوستىرىشئە ئولارغا ياردام بېرىش كېرەك كىلگىنى ئېسىدە تۇتىشى كېرەك. بۇندا ئازاۋد- فابرىكەدە ئىشلەيتورغان، يېرىك مەركەزلەردە سىياسى تەربىيە ئالغان هەر بىر ئىشچى ئوزىنىڭ ئاۋقادا قالغان ئورتاقلارىغا ياردام بېرىشى كېرەك. حالبوكىم بۇندا كوب ۋاقتدا شۇنىڭ ئەكسىنى، بەئزى ۋاقتدا ئارتىقچا تەئەسسۇفلى حاللارنى كورەمز. مېن شۇرسۇۋ نەفت كانىدا بولدىم. ئوندا ئىشچىلەرنىڭ ئاۋروپالىلار ۋە يېرلىلەر قسملەرىكە بولىنىش فەكتلەرى جۇدە قاتتىق كوزگە ئورىنادى. ئوندا روسلارنىڭ ۋە ئوزبېكلەرنىڭ ئايرىم ئوبېرىلارى ئىچ كېيى دالام قىلدى. روس ئىشچىلەرىنىڭ ئوزبېك ئىشچىلەرى بىلەن ئوراشقان ۋاقتلارى هەم بولىبدىر. ئاما پەرتيه ۋە كومسومول تەشكىلاتلارى بۇنغا كېرەكلە ئېتىبار قىلماغانلار، كوز ئالدىدا ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمىنىڭ ھوزسوزلەرى كورىنىب تۇرىبدۇر. ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمىنىڭ ئەمەلدە ئاسى خاۋف بولغانىنى، مىللى سىياسەت ساھاسىداغى ئاغماچىلىقلار بىلەن مۇۋەففەقىيەتلى سورەتدە كورەشو ئۇچۇن بىرىنچى نەۋبەتدە ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمىغا قارشى كېسكىن كورەش ئالىب بارىش كېرەككلىكىنى مەحكەم ئېسدە تۇتىش كەرەك. بىزنىڭ شور سوۋدا ئىشتەتكەن فەكتلەرىمز، ئەنچەگىنە دەللى بولا بىلەدى. مەسەلەن ئوندا مېخەنىكە ئىشخاناسىدا ئوزبېك ئىشچىلەرىنىڭ ئىش مەلەكەسىنى كوتەرىشكە كوپەلە ئېتىبار بېرمەگەنلەر. ئەگەر ئولارغا روس ئىشچىسى كورسەتمەسە، ئولارنى ئوۋرگەتمەسە، ئولار ئىمەدەن باشلاشنى ۋە قاندای ئىشلەشنى بىلمەيدىلەر. ئوزبېك ئىشچىسى روس ئىشچىسەدەن ياردام كوتەدى. شو سەبەبلى ئو، روس ئىشچىسىكە نىسبەتەن مىللەتچى بولا ئالمايدى. ئو يەنەدە دوستانە مۇناسەبەتلەر ئىزلەيەجەك. چۇنكى ئو كۇچسىزرەك، ئو ئوزنىڭ قارانغىدا كوچلىرەك بولغان روس ئىشچىسىدەن ياردام كوتەدى. حالبوكى بىزلەر بەئزەن مەلەكەلى روس ئىشچىسىنىڭ يېرلى ئىشچىلەر بىلەن ئېسكى زامانىدا ئوز شاگىردلەرىكە مۇئامەلە قىلغان ئېسكى مەستىرلەر سىنگەرى مۇئامەلەدە بولغانلىقنى كورەمز. مەسەلەن، يېرلى ئىشچىكە ياردامسىز، ئونى چەلەنگەر قىلىب ئورگەتىۋ «ئونغا» ئولارنى خاۋلى شېپىرىش، بېمۇشغا چاپتىرىش ۋە باشقالار ئۇچۇن فايدالانىلىقلارىنى كورەمز.

ئەلبەتتە مەنە بۇندای ئىشەنچسىزسىز ۋە ئېتىبارسىز قارالغان روسلارغا قارشى مىللى نىزاع تۇغدىراجاق. چۇنكى يېرلى ئىشچىلەر ئوزبېكستان ئىجتىماعى شورا جۇمهۇرىيەتىدە»، ئوز جۇمهۇرىيەتلەرىدە بولا تۇرىب، ئوزلەرىنى ئايرىم بۇيۇغلار ئۇچۇن چاپاتۇرغان كىشىكە ئەيلەنتۇرىشكە خامشلار يارلىقنى بىلەدىلەر. بۇندا ئەلبەتتە مىللى شەرق هەم ئىسلىلادى. بۇنىڭ مىللى نىزاع تۇغدىرىشى مۇمكىن. يۇلى مىللەتچى بۇرژۋازىيە ئىشلاپ ئالىب، ئوز مەقسادلەرى ئۇچۇن فايدالانىشى مۇمكىن. ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمەنىڭ مەنه يو پەيتلەرى بىلەن چىنەكەم كورەشكە ئاممانى تەشكىل قىلىش ۋە مەنه شو ئاساسدا مەھەللى مىللەتچىلىك بىلەن كورەشنى كۇچەيىتىرىش كېرەك. ئورتاق ئىستەلىننىڭ 16ينچى قۇرۇلتايدا ئېيتكەن، ئۇلۇغ دەۋلەت شوۋىنىزمى حازىرغى دەۋردە ئاساسى خاۋفلىدر» دېگەن سوزلەرىنى بۇتۇن ئەمەلى ئىشلەردە ئېسدە تۇتىش رەك.

ئەلبەتتە بىزدە، باشدا بانۇۋرامۇ تۇغان ھەكسل ئىنقىلابى مىللى بورژۋا تەشكىلاتلار سىنگەرى، ئوزبېكستاننىڭ بورژۋازىيە ئىستىقلالىيەتى توغرىسىدا كويلاغان تەشكىلاتلار بولدى. بو تەشكىلات شورالارغا قارشى تەشكىلاتدر. بۇندای تەشكىلاتلەرگە شورالار حوكومەتى ئالدىنداغى خىيانەتچىلەر سفەتىندە كېسكىن زەربە بېرىشىمز كېرەك. بىز بورژۋا مىللەتچىلىك مەفكورەسىنى ئانىمى سورەتدە فاش قىلىب، شوەلەسىنى چىقارىشمز، ئونغا قارشى كېسكىن كورەش ئالىب بارىشمز

«دۇشمەن كېمەسىنىڭ ئىشكەكچىلەرى» سودى

مەعىۋبلەرنىڭ ئەكسىل ئىنقىلابى يۈزلەرى ئانىقلاندى

سودنىڭ «قىزىل ئۇزبېكستان» گەزىتەسىگە رەحمەتى)

سودنىڭ تەۋبەندەگى - ئۆلۈمچى مەجلىسى ئاچىلىشى بىلەن دەۋلەت پراكورورى ئورتاق مەتنىيازۇنىڭ ئىلتىماسى تىڭلاندى:

- شورا جەماعەتچىلىگىنىڭ حوزۇرىدە - پرولېتارىيات سودىنىڭ قارا كورسىسىدە ئولتورغان بۇ مەعىۋبلەرنىڭ دەمەتلەبكى ئىشلەرى، ماددى جىنائى ئۇسلە بولغاندان، سودنىڭ مەجلىسلەرىدەگى بەحس - جاۋابلار، مۇزاكەرەلەر هەم شۇ رەمكەنى رەعايە قىلىب، داۋام ئېتدى. بىراق، بۇ حال ئۇزاققا بارا بىلمەدى. مەعىۋبلەرنىڭ ماددى - جىنائى حەرەكەتلەرىنى فاش قىلغان «ق. ئۇزبېكستان»، سودنىڭ داۋامىدا عەيبدارلارنىڭ حاقىقى ئەپتى - ئەنگارلەرى، ئەكسىل ئىنقىلابى يەشەرەلەرىنى روى - راست ئاچىب بېرىش ئۇچۇن هەم كەتتە تەشەببۇس كورسەتدى. گەزىتە قاماندان فاش ئېتىلگەن ماتەرىياللار بۇ عەيبدارلارنى قارا كورسىگە سۆرەب كېلتىرگەن بولسا، سودنىڭ داۋامىدا سودغا تەقدىم قىلغان قوشىمچا حوججەتلەرى، كورسەتىلگەن گۇۋاهلارى، مەعىۋبلەرنىڭ شۇ چاققا ياشىرىلىب كېلگەن ئەكسىل ئىنقىلابى حەرەكەتلەرىنى بەرەلە ئاچىب سالىشغا هەم ئىمكانىيەت تۇغدىردى.

مەنە شۇنىڭ ئۇچۇنەم مەن، 10 يىللار بويىنچا ياشىرىنىب كېلگەن ئەكسىل ئىنقىلابچىلارنى پرولېتارىيات سودىغا تۇتىب بېرىش ۋە ئۇ قوي تېرىسىگە بۈركەنگەن بۇرىلارنىڭ نىقابلارىنى يارچالاب تاشلاش شەرەفىگە ئېگە بولغان پرولېتارىيات مەتبوعاتى - «قىزىل ئۇزبېكستان» گەزىتەسىنى ۋە شۇ جىلدى سىرلەرنى فاعال رەۋشىدە فاش ئېتوچى مۇخبىرنى تاشكەنت شورا جەماعەتچىلىگى ۋە ئۇزبېكستان ئىجتىماعى شورالار جۇمهورىيەتىنىڭ باش عەدلىيە مەحكەمەسى نامىدان تەبرىك ئېتەمەن - هەممە شەرەف پرولېتارىيات مەتبوعاتى «ق. ئۇزبېكستان» گەزىتەسىگە دېيمەن.

پراكورور داۋام ئېتەدى:

- مەسئەلە روشەن. بىز حازىرگى ئورتەدە قاسىمخوجەلىقنىڭ ئانەكەنلىگى ئۆز - يەقتوچى ئۇيەسىنى تاپىش شەرەفىگە نائىل بولدىق. شۇنىڭ ئۇچۇنەم، بۇ ئۇيەدە ئارام ئالىب ياتقان زەرەر كۆنەندەلەرنىڭ ئۇيقۇلارىنى بۇزىشلىقى قورقۇۋىمىز لازم بولادى. بىنابەرىن، مىن، ئەكسىل حەرەكەتچى - مۇئمىن خوجايېف، مىر كامىل مىر شەرەپېف، سۇلتان حاجى ۋە ئىسەزور قاساپلار ئۇستىدىن بارا ياتقان خازرغى سوراقنى ۋاقتىنچا توختاتىب، ئۇلارنىڭ ئىشلەرىنى قايتادان تېرگەۋگە يۈبارىشگە ۋە يېسادا قالىب - ئەشرەف خوجايېفنىڭ ئىشىنى ئاجراتىب، ئۇنىڭ ئۇستىدىن ئايرىم حۆكم چىقارىلىۋىنى ئىلتىماس ئېتەمەن.

سود، پراكورورنىڭ بۇ تەكلىفىدەن سوڭ، تەرەفلەرنىڭ مۇلاحەزەسىنى تىڭلادى ۋە سودغا تورلانغان ماتەرىياللار، گۇۋاهلارنىڭ كورسەتمەلەرىنى كوزدەن كېچىرىب، عەيبدارلارنىڭ ئەكسىل ئىنقىلابچىلىقلارىغا تام قەناعەت حاصىل قىلغاندان كېيىن، جازا يورۇقى قانۇننىڭ 120-121 نچى ماددالارىغا مۇۋافىق مۇئمىن خوجايېف، مىرشەرەپوف، سۇلتانخانى ۋە تەزەر قاساپلارنىڭ سوراقلارىنى توختاتىب، ئىشلەرىنى قايتادان تېرگەۋگە بېرىشگە قارار قىلدى ۋە بۇ جىنايەتچىلارنىڭ عەيبلەرى جىنايەت قانۇن مەجموعەسىنىڭ 58 - 60 نچى ماددالارىغا توغرى كېلۈۋىنى ئۈز قەرارىدە كورسەتىب ئۈتدى.

سود، شۇ كۈنى، بېسالالماز - ئەشرەف خوجايېفنىڭ جىنائى ئىشىنى ئەكسىل ئىنقىلابچىلار ئىشىدەن ئاجراتىب، عالاحىدا قارادى. بۇ مەعىۋبنىڭ جىنايەتلەرى توغرىسىدا تەرەفلەرنىڭ فىكرىنى ئىشتكەندەن سوڭ، ئەشرەف خوجايېفنى جىنايەت قانۇن مەجموعەسىنىڭ 140، 178 نچى ماددالارى بويىنچا عەيبدار تاپىب، 2 يارىم يىل قاماقدا ياتىۋىغا حۆكم چىقاردى.

شوندای قىلىب، عالى سودنىڭ سەيار هەيئەتى، سود مەجلىسىنى ۋاقتىنچا توختاتىلدى، حازر بۇ ئەكسىل ئىنقىلابچىلارنىڭ ئىشلەرى يۈزەسىدەن تېرگەۋ بارا ياتىر. بىز، بۇ تېرگەۋگە شورا جەماعەتچىلىگىنىڭ فەعال ئىشتراك ئېتىۋىنى تەلەب قىلامىز.

كامىل عەلىيېف.

pocta ьdaralarь tyrtki вaв

شورالارغا قايتادان سايلاۋنىڭ يەڭگى ئىنسىتروكسىيەسى، هەممە رايون سايلاۋ كومىسسىيەلەرىگە يۈبارىلغان ئېدى. حالبوكى، بەعزى رايونلاردان بو ئىنسىتروكسىيەنىڭ شۇ تاپغاچا ئالىنماغانى توغرىسىدا خابار كېلمەكدە. بو حال پوچتانىڭ دەستىدەن بولسا كېرەك. مەركەزى سايلاۋ كومىسسىيەسى، شوندای ئىحتىمالنى نەزەرگە ئالىب، جايلارغا ئىزاخ يۈبارادى ۋە بايەغى ئىنسىتروكسىيەنىڭ بىرقانچا گەزىتەلەردە باسىلغانلىقىنى ۋە رايونلارنىڭ شوندان قوللانا ئالىشلارىنى كورسەتەدى.

ئاتلارنىڭ يېمى ئۇچۇن 50 مىڭ پۇت ئاق ئۇن

«ئازىيا خلېب» ۋە ساۋدا بولىمىدەگى زەرەر كونەندەلەر نان تانقىسلىغىنى كوچەيترىب، خەلقنى ۋەممەگە سالماقچى بولدىلار

زەرەر كونەندەلەرنى مېحنەتكەشلەرگە جاۋاب بېرىشكە مەجبۇر قىلماق كېرەك

زەرەر كونەندەلەرنىڭ ئورتا ئاسىيا ئىدارالارىداغى ۋەكىللەرى ئورتا ئاسىيادا خەلق ئالدىدا حۆكۈمەت ئابرويىنى توشىرىش، غەللە مەسئەلەسىدە خەلقدە هەيەجان توغدىرىش ئۇچۇن ئۇرىنغاندىلار. شۇ بىلەن بولە مىزغا قاتى ضالائى بولادىلار.

بىزنىڭ قولىمىزداغى حوججەت «ئازىيا خلېب» ئىدارالارىدا كوبىدەن بېرى زەرەر كونەندەچىلىكنىڭ داۋام قىلىب كېلە ياتقانلىغىنى بىلدىرەدى.

غەللە مەسئەلەسىدە پەرتىيە ۋە حۆكۈمەتىمىزنىڭ كورىب كېلە ياتقان چارالارى ئانىق. ۋاقتىلى بولغان تانقىسلىققا قارشى بولىب، تورغان كورەشنىڭ نەتىجەلەرى روشەن.

لېكىن «ئازىيا خلېب» دەگى زەرەر كونەندەلەر پەرتىيە ۋە حۆكۈمەت يولىغا قارشى كورەشىب، نان مەسئەلەسىدە خەلق ئورتاسىغا غەلەيان سالماقچى بولدىلار. قولدا بار ئۇنلەرنى نارقانای حىسابدا قالدىلار. بىر لېچ، 10 مىڭلەب ئېلك ياشى نەۋعلى ئۇنلەرنى يەم ئورنىدا ئاتلارغا بېردىلەر.

31 نچى ئاۋغوستدا تاشكەنت شەهەر شوراسىنىڭ كارخانەلەر شۇعبەسىنىڭ سوراۋى بويىنچا «ئازىيا خلېب» بىرنچى تېگىرمەندەن 1764 - نچى ئوردەر بىلەن 49140 كىلو ئاق ئۇن بېرەدى. كارخانەلەر شۇعبەسى ئوز ئاتلارى ئۇچۇن ئارپا سوراغاندا بۇ ئاق ئۇننىڭ كېلىشىگە توشۇنە ئالمايدى. تېگىرمەننىڭ خاتاسىدىر دېب تېگىرمەنگە ئوز ئادامىنى يۈبارادى. تېگىرمەندە كېلەر بونداى 80 پرۇسەنتلىك ئۇن فەقەت كارخانەلەر شۇعبەسىگە ئېمەس، تورلى تەشكىلاتلارگە 28 نچى ئاۋغوستدان بېرى بېرىلە كېلگەنلىگى ۋە بونغا «ئازىيا خلېب» نىڭ رۇخسەتى بارلىغىنى كورسەتدى. كارخانەلەر شۇعبەسى بو بىلەن هەم قەناعەتلەنمەيدى. ئۇندەن نامىغا ئاتلار «ئازىيا خلېب» گە كېلەدى. «ئازىيا خلېب» زەرەر كونەندەلەرى ئېسە «سىزلەر ئاش ئاغرىقى سىزلەر» سىزگە بېرىلگەن 5500 پۇت ئۇندەن باشقا قولىمىزدا يەنە 50 مىڭ پۇت شۇ 80 پرۇسەنتلىك ئۇن بار. بولار هەم ئاتلارغا يەم ئورنىدا بېرىلەدى، دېب ئوزرشىب چىقارادى. كارخانەلەر شۇعبەسى ئىستىسناسىز هەم 20 نچى ئوكتەبىرگەچە 5500 پۇت ئاق ئۇن بېرپارىلادى. بو ئۇندەن تەجرىبە ئۇچۇن نان قىلىب كورىلگەندە حازىرغى يەم تورغان ئاق ناندان هەم ياخشى ۋە شىرىن بولادى. كارخانەلەر شۇعبەسى بو مەسئەلەنى حەل قىلماق ئۇچۇن شەهەر ساۋدا بولىمىگە موراجەعەت قىلادى. ساۋدا شۇعبەسىنىڭ مۇدىرى موعاۋىنى ئوشىروۋسكى «بو ئۇنلەر سىزنىڭ ئاتلارىڭىزنى باقىش ئۇچۇندىر» قورقماى ئاتلارغا بېرە بېرىڭ دېب بويروق قىلادى. دېمەك ئوشىروۋسكى هەم شەهەر ساۋدا بولىمىدە تورىب «ئازىيا خلېب» دەگى زەرەر كونەندەلەر بىلەن بىر ياقادان باش چىقارادى.

«ئازىيا خلېب» زەرەر كونەندەلەرى ئوز پىلانلارىغا شۇ ياقىن كونلەردە 50 مىڭ پۇت ئېلك ياشى نەۋعلى ئاق ئۇننى ساۋورماق ئىشىنى كورسەتكەنلەر. بو پىلانلارىنى ياشىرىش ئۇچۇن لازم كورمەدى ئاچىقدان - ئاچىق مەملەكە ئاشىرە قدالار.

نان كارخانەلەرى نويەبىر ئايىدا بىر قانچا ساعەتلەب ئىشدەن توختاب قالدىلار. ئىشلەشكە ئۇن بېرىلمەدى. مەحنەتكەش ئاماسى نانىنى ئوز ۋاقتىدا ئالالمادى. 22 نچى نويەبردە شەهەردەگى بۈتون نان كارخانەلەرى بىر نېچە ساعەت ئىشدەن توختادىلار. خۆددە مەنە شۇ كونلەردە «ئازىيا خلېب» زەرەر كونەندەچىلەرى ئۇننى ئاتلارغا ئارپا ئورنىدا بېرىب تۇردىلار.

حازىرغا نان دوكانلارى ئالدىدا ئۆزۈلۈشسىز بارا ياتقان ئوچىرتلەرنىڭ كەتتە عامىللارى مەنە شۇ «ئازىيا خلېب» دەگى زەرەر كونەندەچىلەر ئېكەنىدە شوبهە قالمادى.

بولار پەرتىيە ۋە شورا حۆكۈمەتىنىڭ نان مەسئەلەسىدە كورە ياتقان چارالارىنى بۇزماقچىلار. بولارنىڭ قولغا تۇشكەن «سەناعەت پەرتىيەسى»نىڭ بىر جۇزئى ئېكەنلەرىدە شوبهە بولماس كېرەك.

بۇلار هەم، باشلىقلارى سەنگەرى، مەحنەتكەشلەر ئالدىدا جاۋاب بېرىشكە تۇتقۇزىلسىنلار.

ئىسحاق تاجى.

«ئازىياخلېب» زەرەر كونەندەلەرنىڭ ئىشى توغرىسىدا ئوكتەبىر پەرتىيە رايكومىنىڭ قارارى

«ئازىياخلېب»، 1930 يىل سېنتەبىر، ئوكتەبىر ئايلارىدا شەهەر ... ئاتلارنىڭ يېمى ئۇچۇن ... 3 پرۇسەنت ... بىلەن 5500 پۇت ئاق ئۇننى بېرگەن، بۇ ئۇننى تېكشىرگەندە 80-90 پرۇسەنتلى ئېلەنگەن ئۇن ئېكەنى بېلىندى. شۇ ئۇندان ياپىلغان نانلار خەلقنىڭ تەئمىناتى ئۇچۇن بىشىرىلە تۇرغان ناندان كورب يوقارى سىفەتدە بولىب چىقدى. بۇ توغرىدا ر. ك. ئى سىنىڭ ئورتا ئاسىيادىكى ۋەكىلى ۋە شەهەر ساۋدا بولىمىگە خەبەر قىلىنغان بولسا هەم ئۇلارنىڭ بىرنچىسى تامانىدان هېچ بىر جاۋاب ئالىنمادى. ئىككىنچىسى - ئوشىروۋسكى ئوز ... بېرىلگەن ئۇننى ئاتلار يېمىگە فايدالانىشغا رۇخسەت بېردى.

نان تەئمىناتى كېسكىن بولغان بىر دەۋردە خەلق تەئمىناتى ئۇچۇن ياخشى ئاق ئۇننى «ئازىيا خلېب» تامانىدان ئاتلار يېمى ئۇچۇن بېرىلىشى زەرەر كونەندەلىك دېب تابىلسىن.

بو توغرىدا ترانسپورت ۋەكىللەرىنىڭ ئەخبەراتى بولا تورىب ر. ك. ئى ۋەكىلى ئېسپېرىنىڭ مەزكور مەسئەلەنى تېكشىرىش ۋە مۇناسىب روۋىشدە ئالىنمىچ چارالارنى كورىش يولىدا هېچ قانداى حەرەكەت قىلماغانى ئورتاق مانجارا مەعلوماتىغا يېتكەزىشكە قارار قىلىنسىن.

شەهەر ساۋدا بولىمىنىڭ يولباشچىلارىدان بىرى - ئوشىروۋسكىي تامانىدان بۇ مەسئەلەگە بىيوروكراتلەرچە مۇناسەبەتدە بولغانى كورسەتىلدى.

ئورتاق ئىسحاققا بۇلىش توغرىسىدا تېزدەن ر. ك. ئى. ۋەكىلى ۋە گ. پ. ئو. نىڭ ئىقتىصاد بولىمىنى خەبەردار قىلىب، عەيبدارلارنى سودغا بېرىش ئۇچۇن ئالىنمىچ سەرەندە تېكشىرىشنى تەلەب قىلىش ۋەزىفەسى تاپشىرىلدى.

بۇ ئۇننى خەلق تەئمىناتى ئۇچۇن بېرىش مەسئەلەسى حەل قىلىنغاندا، ئات - ئۇلاۋنى يەم ياكى كېپەك بىلەن تەلەبدە تەئمىنلەش زەرۇرەتى كوزدە تۇتىلسىن.

پاختا كوپېرەتسىيە ئاعزالارى ئۇچۇن يەڭى پەي

ئورتا ئاسىيا ئىقتىصاد شوراسى پاختا كوپېرەتسىيە ئاعزالارى ئۇچۇن يەڭى پەي بېلگىلەدى. بۇنىڭغا كۆرە كىمبەغەللەر تامانىدان تولەنە تورغان پەي بەدەلى 5 سوم، كىمبەغەللەرنىكى 15 سومدان عىبارەت. شۇنىڭ بىلەن بېرگە بۇ بەدەللەرنى تولەش ئۇچۇن 3 يىل مۇددەت بېرىلەدى. ئورتا حاللار 2 يىللىق مۇددەت بىلەن 35 سوم، ئوزىگە توقلار 1 يىللىق مۇددەت بىلەن 50 سوم تولەيدىلەر.

ئاگرو - پروموشلەننىستلار ئىشلەرىنى ئونكەزىش، ئىنتېنسىۋلەشتىرىش ۋە باشقا ئىشلانى خوجالىق ئېحتىياجلارى ئۇچۇن پاختا كوپېرەتسىيەنىڭ بولىنمەس كەپىتال فوندى هەم تۇزىلەدى.

بۇ فوندنى تۇغدىرىش ئۇچۇن، كىمبەغەللەر، تاپشىرىلغان خام پاختانىڭ هەر پۇتىدان 5 تىيىن، ئورتا حاللار 10، ئوزگە توقلار 20 ۋە مۇشتىۋزۇرلار 40 تىيىن كەرتىشلەرى لازم.

لەئمىنات ئىشلەرى ئىشچىلەر كونترولى ئاستىدا

ئوچىرتلارغا كىم عەيبدار

پرودوكتەلەرنى ئالىشدا يەڭى تەرتىب

كېيىنكى ۋاقتدا نان، گوشت ۋە كېرەسىن ئوچىرەدلەرى بارغان سارى ئوسە ياتىر. ئولار مەئلوباتچىلارنى ۋەممەگە سالادى. ئوچىرتلاردان ئەكسىل ئىنقىلابى تاشۋىقات ئۇچۇن فايدالانۇچىلار كورەكسە ئورماغالوغان گەپلەر ساتىب، خەلقنى ۋەممەگە سالادىر.

حالبوكى، شەهەر ساۋدا بولىمىنىڭ مەعلوماتلارى تۇۋەندەگىلەرنى كورسەتەدى:

نويەبردە تاشكەنت شەهەرى ئۇچۇن گوشت، نان ۋە كېرەسىن مەئلوباتچىنىڭ تەلەبىنى تولا قاللىرارلىق دەرەجەدە ئاجراتىلدى. نويەبردە بۇ ماحسولاتلار ئىنچە ئاشىق مىقدارلاردا ئالىنغان ئېدى. بۇيانىدا كېرەسىن بىلەن بىرنىچە مارتەبە كېلتىرىلدى. 25 كۈن ئىچىدە ساتىلغان كېرەسىننىڭ مىقدارى مۇعتەدىل تەلەبدەن 2 مارتەبە ئارتىقدىر.

خوش، بولماسا ئوچىرتلارنى تۇغدىرىشغا كىم عەيبلى؟

بۇ عەيبنى هەممەدەن ئۇۋەل جەماعەتچىلىك كونتىرولى ئوستىگە قويىش كېرەك. بىرتالاي فەكتلەر، س. ر. ك. دوكانلارىدە كوبىنچە يات عۇنسۇرلار ئولتورىب، ماحسولاتلارنى ئىسراف قىلغانلارىغا شاھىددىر.

بەرمىندە ۋە پەيان بازارغا يولىش قىلەكندە، س. ر. ك. نان زاۋۇدىنىڭ نامىغا ياسالغان بولكە نانلارىنى ئوغرالاسىز. ماتلوبا نچى ئانىسىز قولىشدان قورقىب ئوغورت ئارقاسىدان كېچەلەر ئولكەزگەن پېرچاغدا، باياغى نانلار قولدان قولغا 8 سوم نەرخ بىلەن ساتىلماقدادىر. شوندای قىلىب، مەحنەتكەشلەرگە تېگىشلى بولغان يوزلەب پۇت كەموبەل ماحسولاتلار ئىسپېكولىيانتلەر ئارقالى خوسوسى بازارغا بارىب كىرمەكدە.

بۇندان 3 هەفتە بۇرون شەهەر ساۋدا بولىمى، بازاردا دايمى كونترول قويىش ئۇچۇن 480 كىشى ئاجراتىشنى شەهەر شوراسىنىڭ ساۋدا كوپېرەتسىيە سېكسيەسىدەن سوراغان ئېدى. سېكسيە ئولارنى ئاجراتمادى ۋە حاتتا شەهەر ساۋدا بولىمىنىڭ تەلەبىگە جاۋاب قايتارىشنى هەم لازم كورمەدى.

كېرەسىن پايدا توكولگان ۋەممە ھەددەن ئاشماقدادىر. خەلق زەيبەس بىغا يۈزر. كېرەسىن بىلەن چېلەك، ۋاننا، ياغاچ بوچكە ۋە ھاكەزالار تولدىرىلماقدا. شۇنىڭ نەتىجەسىدە شەهەردە يانغىن ھادىسەلارى كوپەيىب كېتدى. نېفت سىنديكەتىنىڭ حىسابىغا كورە، تاشكەنت توقۇز كېرەسىن ئىچىدە ئولتورادى. بوندای كورىنىشلەرگە ئېلك قاتتى رەۋشدە خاتىمە بېرىش كېرەك. كېرەسىنى ئوبدە سالاش ئۇچۇن خاۋفلى بولماغان ئورماسىنى بېلگىلەب، بۇنىڭ رەعاياسىغا دومكوملەرنى مەسئۇل قىلىش لازم. فاقات شونداي چارالار بىلەن گىنە يانغىن خەۋفىنىڭ ئالدىنى ئالىب، كېرەسىن ۋەھمەسىنى يوقاتىش مۇمكىن.

شەهەر ساۋدا بولىمى، نان ۋە گوشت ئوچىرتلارىنى يوقاتىش ئۇچۇن بۇ ماللارنى بېرىشدە يەڭى تەرتىب بېلگىلەمەكچىدىر. مەسئەلەن، دېكەبىردەگى گوشت 15 تالوندان ئورنىغا، دەستلەبكى ئوچ تالون بويىنچا بېرىلەدى. بۇ ئىسە مەئلوب، ئچى، گوشت ئارقاسىدان ئوچىرتدە كون ئاراب تورمايدى، بەلكى، بىرنچى تالون بويىنچا 10 كون ئۇچۇن ئوزىگە تېگىشلى گوشتنى بىرنچى 10 كون ئىچىدە ئالادى دېگەن سوزدىر. 2 نچى ۋە 3 نچى ئون كۈنلىك ئۇچۇن ئالادى ۋە هاكەزا. نان بۇندان كېيىن هەر كۈنى 2 كۈنلىككە بېرىلەدى.

شەهەر ساۋدا بولىمى، مەئلوباتچىلارنىڭ گوشت ۋە نان دوكانلارىغا بېركىتىلىشلەرىنى مەجبۇرى قىلماقدادىر. ھەكىس تاقدىردە، ئولارغا دېكەبىر ئۇچۇن ماحسولات بېرىلمەيەجەك.

دوكان مودىرلەرى گوزلەرىگە بېركىتىلگەن مەئلوباتچىلارنىڭ سانىغا قاراب س. ر. ك. ماحسولاتلارىنى زەيفكە بېرەدىلەر. شۇ رەۋشدە ئەگەر بېركىتىلگەن كىشىلەرگە ماحسولات يېتىمەي قالسا، ئونىڭ چېتىنكە ئوزالماغانى هېچ شەكسىز ئىسبات ئىلىنغان فەكتلەردەن بولادى.

بىراق، پرولېتار جەماعەتچىلىكى كۆندەلىك كونتىرولنى مەملەكە ئاشىرغاندا غىنا مەنە شۇ يەڭى تەرتىبدەن هەممەعلوم نەتىجە چىقاچاق.

BLOK-NOT

مەسلەحەت مەجلىسى

4-nci dekabr kec saat 6-da, oktabr rajkompartija benasьda (mədənij—aqartuv bəlymi kabinetidə) oktabr rajon kəsəbələr şorasьoqa qaraşlь bolqan bytyn grupkom, mestkom, rabackom, profkom, zavkom təşkilat rəjislari, kəmbaqallar təşkilat rajislari, mədənij jyryş ucastka ştab təşkilatcьlarь, partija ve komsomol jacejkalarь huzurьdaqь mədənij—tarqьbat sektor başьqlarьnьŋ məslahat məçlisi boladь.

4-nci dekabr kec saat 6-da, şəhər şorasьnьŋ olturьş zalьda, ş. taşkent aktivlərinin ymym şəhər məçlisi caqьrьladь.

KYN TƏRTIBI:

qajtadan sajlav kampanijasьnьŋ vəzifələri toqrьsьda şəhər şorasьnьŋ dakladь.

məçlisgə, mərkəzij sajuz ьdaralarьnьŋ xadьmlarь, meskom və fabzavkom a'zalarь, zərdar rabocilər və şəhər şora a'zalarьnьŋ keliş lazьm.

bytyn mərkəzij sajuz ьdaralarьoqa, mərkəzij ьdara rajislərinin şaxsь məs'ylijəti astьda, kəsəbə aktivlərinin məçlisigə kelişlərini tə'minlaş təklif qьlьnadь.

məs'ul myhərrir: m· usmanьf.

əzвekistan ьçtьmaьь şora çymhyrijəti şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasьnьŋ

QARARЬ

1930-nci jьl 20-nci ijyndə, taşkənt

№ 128

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ prezidijəmi qaşьdaqь məjdə-millətlər ŋy'bəsi toqrьsьdaqь nьzamnamanь tasdьq qьlьş haqьda.

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasь qarar qьladь:

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ prezidijəmi qaşьdaqь məjdə millətlər ŋy'bəsi toqrьsьda qujьda jazьlqan nьzamnama tasdьq etilsin və əməlgə kirgizilsin.

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ rəis muavьnь: в a в e ş k o.

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ sərkatibi: ə. m a v l a n в e k ə f.

(davamь вar)

əzвekistan ьçtьmaьь şora çymhyrijəti şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasьnьŋ

QARARЬ

1930-nci jьl 7-nci əktəвir, taşkənt

№ 189

pensijə, meras və вaşqalar sьfatьda sьqurta mykafatlari tərtiвidə tegişli pullarnь cet el myəssəsələrdən alьş ycyn əz. ьşç. və sssr grazdanlarьoqa вerilgən huquq toqrьsьda.

əzвekistan ьçtьmaьь şora çymhyrijəti şoralar mərkəzii ьçraьja qomьtasь qarar qьladь:

sssr və əz. ьşç. grazdanlarьnьŋ вelgilangən tərtiвdə cet ellərdən pul maвlaqlarь və qьmmatdarlarь (pensijə, meras, alemint, sьqurta mykafati və hakaza) alьşlarь ularnь mehnatsiz jaşajturqan ynsyrlər qatarьoqa kirgiziş və ularnьŋ huquqlarьnь cegarəlaş ycyn asasь вula almaqanlьqь tyşintirilsin.

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ rəis muavьnь: в a в e ş k o.

əz. ьşç. şoralar mərkəzii ьçraqomьnьŋ sərkatiв muavьnь: t a n a l i s k i.

dəvlət kinosь XEVA bu kyn

BAXTLЬ SAHЬLOJA

degən kartina

kassa saat 12-dən acьq. seanslar 1-də вaşlanadь

dəvlət kinosь „turan“ bu kyn

nəfis kartina „JER TƏGIDƏGI QUJAŞ“ (kancьlar)

əzьşç maar. xalq komisarl. dəvlət SIRKI hər kyn

sirk acьldь

en jaxşь əzвek və javropa atrestlərini qatnaşь вilən

zor tamaşa

dəvlət kinosь XEVA — tez kynlərdə — dəvlət kinosь TORAN

əzвek dəvlət kino sənaatьnьŋ

ئەولىيا قىزى

degən nəfis kartinasь kərsətilədi

rezissor oleg frelin (zelimxan kartinasь.rezissorь)

assistent sylajman xoçajov.

вaş roldə — sylajman xoçajov, şakirəvə, çəliləvə, tərə xoçajov.

6-ncь dekabr kec saat $6^1/_2$-da, şəhər şora benasьda (lenin ve stalin kocələrinin вyrcəgi) taşkent avcьlar sənaat koperatsija şirkəti a'zalarь

يىللىق عۇمۇمى مەجلىسى

davamь boladь

5-nci dekabr kyndyz saat 12-də, maarьf xadьmlarьnьŋ əktəbr yji вenasьda, millij keŋəşgə tajjarlьq jardam gruppasьnьŋ

كېڭەشى بولادى

bu keŋəşgə materiallar вilən kelinsin.

təşkilat вjurasь.

مائارفچىلارنىڭ ئورتا ئاسىيا مىللى كېڭەش دىلىگەتلەرى دىققاتىغا

keŋəş, şu jьl 7-nci dekabr kec saat 6-da qьzьl qoşun yjidə (stalin və engels kocələrinin вyrcəgi) acьladь.

mandatlar 5, 6, 7-nci dekabrdə ertələвki saat 9-dan kyndyz 4-gəcə maarьfcьlar sajuzьnьŋ mərkəzij ьdarasьda вeriledi (əвdulla toqajov kocəsi, № 3.

4. 5. 7. təşkilat вjurasь.

ش. سامارقاند سىرك خادملارىنىڭ

mehnat kollektivi şu kyndən вaşlab ƟZ FAALЬJATЬNЬ

TOXTATDЬ

sentroposredraвisniŋ orta asьja вəlymi tamanьdan saвьq məs'yl rahвər viljamsqa вerilgən вytyn vəkalətlər вekar etildi. tygətiş komisijəsi həmə da'vanьŋ qujьdaqь adresgə juвarьlьşьnь sorajdь: ş. taşkent, aleksejevskij kocə, № 9, sentroposredraвisniŋ orta asьja вəlymi—sotri.

da'valar 10-ncь dekabrgəcə qaвul qьlьnьв вundan soŋ ular kərilmajəçak.

«مۇشتۇم»

چىقدى

«مۇشتۇم» جورنالىنىڭ 17 - 18 نچى سانى مۇشتەرىلەرگە تارقاتىلدى. جورنالنىڭ 19 نچى سانى، ئېلك كوكل ئاچاتۇرغان كۈلكى «جەبرە» گەزىتەسى مەتبەعەدە باسىلاياتىر. «جەبرە» گەزىتەسىنى ئېكىن تونۇۋىدەن دېسەگىز، ماشىلىش رەۋشىدە «مۇشتۇم»غا ئابۇنا بولىب قالىڭ!

جورنال ۋە گەزىتەمىزنىڭ تەۋبەندەگى باشقا سانلارى هەم بىرىن - كېيىن مۇشتەرىلەرگە تارقاتىلاچاق.

باشقارما.

MANNAN QARЬ FƏJZI SOFЬ вilən HIKAJAT XALFA NƏZƏRƏVƏ ortasьda вolqan nьkah qaqazь joqatqan. вekar hьs.

ƏBAULLA LƏTIPƏV 6 kiş. zaвor dəft. joqatqan. вekar hьs.

CƏRƏ HAŞЬMOV joqal-zaвor dəftərcəsini joqatqan. вekar hьsaвlansьn.

taşkent şəhər şorasь prezidijumьnьŋ „qьzьl əzвekistan“ gəzetəsidə basьlqan (23/X—№ 271) məçвyrij qararьnь tə'kidləв, ƟZЬŞÇ GOSPLANЬ ş. taşkentdə çajlaşqan və вytyn tipdəgi

kadrlarnь tajjarlajturqan oquv jurtlarь həm ammavьь iş mədənij—aqartьş jurtlarь

مۇدىرلەرىنىڭ شاخسى مەسئۇلىيەتى ئاستىدا

şu jьl 5-nci dekabrdən kecikməj, şəhər şorasь huzurьdaqь taşkent şəhər plan вəlymigə (stalin kocəsi, 27) tyвəndəgi mə'lymatnь taqdьm qьlьşqa təklif etədi: myəssəsənin ismi, turar çajь, kadrlarnь tajjarlaş myəssəsələri ycyn—oquvcьlarnьŋ həm sanь.

əzьşç dəvlət plan komisijasьnьŋ rəisi: ş u r.
əzьşç gosplan sekretar mydiri: p a d a l k o.
gosplan ilmij katiвi ycyn: o l e n e t s k i j.

1—2.

KƏRIM MƏHƏMƏDƏV

5 kiş. 520573-nci nomer zaвor dəft. joqatqan. вekar hьsaвl.

MIR SAAT BABATOJOV

9 kiş. 51211-nci nomer zaвor dəft. joqatqan. вekar hьsaвlansьn.

TURSUN JUSUPOV

5 kiş. 373384-nci nomer zaвor dəft. joqatqan. вekar hьs.

RAHMAN BERDI MIR SALЬHOV

3-nci sənaatij. zajom. 10 somlь talonьnь joqatqan. вekar hьs.

VƏLI ƏSIN

nojaвr, dekabrdəgi 2 kiş. zaвor dəft joqatqan. вekar hьs.

USMAN YMƏRƏV

29/30-ncь jьl ycyn kelgən 8-nci nomer aвarot izveşşen. joqatqan. вekar hьs.

samarqandda 15-nci dekabrdən вaşlaв

4 ئايلىق (كوچمە) كىنو - رادىيو مېخەنىكلەرى قۇرسى ئاچىلادى

qursnьŋ maqsadь—jerli xalqdan, qьşlaq ammasьoqa kino və radio arqalь mədənij xьzmat kərsətyvci xadьmlarnь tajjarlaşdьr.

qurs, 60 kişigə məlçəllənədi. şunьŋ вilən вirgə, qursantlarnьŋ 70%-ti jerli millətdən, 20%-ti məjdə millətdən, və 10%-ti əzвek tilini вilgən javropalьlardan qaвul qьlьnadь.

qursqa kiriş ycyn hьsaвnьŋ 4 əməlini вiliş və ana tilidə jazьş—oquş zərydir.

qursqa, faqat ş. samarqand partija, komsomol və profsajuz təşkilatlarьnьŋ kəmandirofkəsi вilən-ginə qaвul qьlьnadь.

qursantlardan: jalqьz kişilər—30 somlьq və ajьladarlarь—50 somlьq stipendija вilən tə'minlənədilər.

arizalər, 1-ncidən 10-ncь dekabrgəcə kyndyz saat 11-dən вaşlaв IZOTEXNIKUMDA (karl marks kocəsi, № 7), ortaq NAGEL tamanьdan qaвul qьlьnadь.

əzьşç maarьf xalq komisarlьqьnьŋ вaş sən'ət ьdarasь.

2—3—4